

2013

Internationale Noordzee Route

Denemarken

Eerste dag, 8 – 7

Vanmorgen om even over half tien met de trein naar Emmen. Voordat ik daadwerkelijk aan de tocht begin, drink ik eerst koffie in een restaurantje en eet ik een broodje erbij. Dan ga ik langs de bakker voor wat broodjes en langs de Coop voor wat karnemelk en toen was het "startschot" gegeven. Natuurlijk weer de bekende problemen van het begin. Boekje interpreteren en dat dan toepassen in de werkelijkheid. Mooi gezegd voor een paar keer verkeerd rijden. Eigenlijk gaat het al fout vlak na Weerdinge. Een houten brug en daarna rechtsaf staat er. Ik ben erover gefietst maar niet de actie ondernomen om dan rechtsaf te slaan. Het resultaat is dat ik via Nieuw Weerdinge uiteindelijk in Ter Apel kom en bij de straat met de naam Hooiland linksaf sla, de brug over het kanaal neem en om me weer even te oriënteren, de weg vraag naar het klooster van Ter Apel. Daar aangekomen loop ik om het voormalige klooster heen en ga lekker een boterhammetje zitten opeten. Hier ben ik al eerder geweest en er is niet veel veranderd in die achttien jaar. Even na het klooster zie ik een riviertje voor het A-kanaal aan en daar is de tweede misser aanbod. Maar met mijn richtingsgevoel bereik ik toch de Veenweg. En de foute route was ook mooi. De wind is "riant" tegen en met totaal geen training ga ik dat toch wel gauw merken en bij het bruggetje over het watertje wat over de met Nederland en Duitsland ligt, neem ik de gelegenheid te baat om een paar foto's te maken en uit te rusten op één van beide bankjes. Het is echt een groene grens, de brug is niet geschikt voor zwaar verkeer. Ik heb het wel even zwaar, maar dat is wat anders. Bij Walchum aan de kronkelige Eems is mijn batterij leeg. Ik zet mijn tentje neer bij Gaststätte Cremering en verkeer in de veronderstelling dat je er ook kunt eten. Bij navraag blijkt dat niet meer mogelijk, het is niet meer lonend. Ik krijg de tip om dat te gaan doen bij de Gaststätte Emstal. Na gedouched te hebben loop ik even naar de brug over de Eems en kijk naar zwemmende mensen even verderop. Dan ga ik naar de Gaststätte en eet daar heerlijk en spreek gelijk af voor een ontbijt voor morgen. 't Was mooi voor de eerste dag.

Tweede dag, 9 – 7

Na lekker geslapen te hebben breek ik de boel weer af en zit om acht uur aan het ontbijt. Broodjes, vleeswaren, eitje, koffie, kortom alles wat een fietser zo onderweg nodig heeft om "trap energie" te kunnen leveren. In Surwold blijkt een supermarktje te zijn en daar koop ik broodjes, beleg, fruit en melk. Zo voorlopig kan mij niets meer gebeuren. De eerste wat belangrijke plek, heeft ook een supermarkt en ik zet bij de kerk, die iets verder op een heuveltje ligt, koffie en raak in gesprek met iemand die lege blikjes verzameld. Levert hij weer ergens in en dan kan hij zijn "rokertje" betalen. Ik zeg zo voorzichtig dat hij maar beter met roken kan ophouden. Ja, daar heb ik gelijk in, maar verslaving hé.

Even buiten Esterwegen ligt een voormalig kamp uit de Tweede Wereldoorlog. Ik fiets wat in de richting, maar het daagt niet erg snel op en ik ben misschien wel een beetje ongeduldig. Er wordt ook helemaal niets aangegeven hoever het is. Dus is ga terug naar de route, steek het Küstenkanaal over, ga rechtsaf en even verderop zijn een personenwagen en vrachtauto kennelijk op elkaar

gebotst. De auto staat dwars over het fietspad en overal ligt glas. Ik scharrel er wat omheen en snap eigenlijk niet erg veel van de toedracht. De voorkant van de auto zit helemaal in elkaar en de bestuurster staat er met knikkende knieën bij. In Sedelsberg vraag ik naar de supermarkt. Die is er maar ik moet even wat op mijn schreden terugkeren. Vaak is dat zo, want het op je gevoel zoeken gaat juist wel eens de verkeerde kant uit. Maar er is er eentje. Mijn tent zet ik neer op een natuurcampinkje van Vrienden op de Fiets. Bij een Nederlands echtpaar die in Duitsland zijn begonnen aan hun Hofje van Eden, hun paradijsje. Hij werkt eraan, zij ontvangt de gasten en beiden maken een gezellig praatje en als mijn boeltje ook weer staat, drinken we gezellig koffie met uitzicht op een prachtig ven. Licht zo maar in hun achtertuin.

Derde dag, 10 -7.

Hoe het weer kan veranderen, als ik de tent opendoe, zie ik dat het helemaal bewolkt is en als ik betaald heb en op de fiets stap, miezert het zelfs. Ik trek de regenjas aan en zal hem die die dag niet meer uittrekken. De wind is ook nog fris en tegen. Na een kilometer of wat kom ik langs een voormalig tol. Het is allemaal prachtig opgeknapt en herbergt een soort Heimat museum. Het dames toilet heeft een bordje waar Fronlüe opstaat, 't is eigenlijk nog een soort Nederlands. De streek waar ik nu in ben heet Amerland. Ik dwaal wat in het museumpje rond en zie zo Gelderse knopstoelen, een bedstee, weefgetouw en oud gereedschap. Eigenlijk dat wat je zo in een openluchtmuseum zoal tegenkomt. Het is erg leuk. De eigenaar scharrelt ook nog voorbij en moppert op het weer, ach ja. Ik ga verder en even later, op een picknickbank maak ik koffie, dat wil zeggen: ik maak water op mijn gasbrandertje heet en gooi dat op mijn poederkoffie. Dit jaar heb ik mijn percolatortje thuis gelaten in verband met het gewicht en volume. Vlak voor Thorsholt en Howiek, gaat een grindweg naar een oude watermolen die vroeger in gebruik was voor het malen van graan. Vanaf 1600 tot 1908 lieten de vrije boeren uit de omtrek hun graan hier malen. De loop van het beekje is veranderd, dus is het nu een mooi gerestaureerde molen, maar op het droge. Even verderop in Torsholt zit een bakkertje en die moet je in verband met de schaarse winkeltjes even bezoeken voor je middag maaltje. Even verderop, bij het schooltje van Gieselhorst eet ik mijn boterhammetje op. Als ik even later om het schooltje heen loop, zie ik ergens een computer aanstaan. Het is een Grundschule, dus kinderen tot en met 10 jaar worden er opgevangen.

Al fietsend krijg ik last van mijn rechter kniebanden. Ik heb andere schoenen aan dan in voorgaande jaren. Gewone, stevige wandelschoenen en die hebben dikkere zolen, dikker dan mijn oude Shimano fietsschoenen. Ik zet het zadel wat hoger, dat voelt al beter. Dan het vlakke stuk naar Ovelgönne. Ik had er een heel andere voorstelling van. Achttien jaar geleden was ik hier ook. Ik vind het nu veel vlakker en de wind is tegen, dus langzaam vorder ik. De clou van dat soort stukken is, dat je niet de hele tijd op je teller moet kijken hoe "snel" je gaat. Je doet er beter aan om naar het langzaam voorbij schuivende landschap kan kijken. Vlak voor Ovelgönne zit ik even op een bankje in een soort Bürger parkje. Er zit nog een fietser, maar die heeft alleen maar belangstelling voor zijn telefoon. Door het vinden van de route door

Ovelgönne, zie ik het Spar winkeltje over het hoofd en dat zal later niet zo handig blijken te zijn. Leuke huisjes zijn er te zien, maar het begint weer wat te spetteren en als ik op de veerboot over de Weser sta, regent het even serieus. Aan de overkant probeer ik in Sandstedt boodschappen te doen, maar de bakker heeft alleen maar bakkerszaken. Op de camping zal blijken dat het beloofde restaurant er niet is. Maar bij het haventje achter de camping, staat een friet- en broodjeswagen en die brengt uitkomst. Daar koop ik een broodje met iets erop en een warme Duitse worst. Ook staat er een viskar, maar ik heb geen zin in vis.

Vierde dag, 11 – 7

Dit was me het dagje wel zeg, maar goed laat ik bij het begin beginnen. Nadat ik de tent weer in de tassen heb zitten, knoop mijn buurman een gesprek met mij aan, of was ik het nu die begon, zou best kunnen. In ieder geval hij is al weken onderweg. Via de Oostzee kust, Rostock, de eilanden van Denemarken en nu is hij op de terugweg naar ergens in Friesland. Hij klaagt over zijn lekke nylon tent, kaarten die niet kloppen, kortom over het materiaal. Ik probeer hem zo voorzichtig mogelijk te vertellen dat het misschien wel aan zijn voorbereiding ligt. Je kunt er toch niet van uitgaan, dat oude kaarten nog bij de tijd zijn en dat oude tenten het eeuwige leven hebben. Ik wens hem een goede tocht verder en terwijl ik weg peddel, ben ik toch wel met mijn voorbereidingen tevreden. Een nieuw routeboekje, een stevige beurt aan mijn fiets, gesponsord door mijn vriendin, dus

Maar dan kan er toch ook nog wel wat verkeerd gaan. Maar laat ik niet op de zaak vooruit lopen. De plaatsjes glijden voorbij en bij Holen ligt een prachtige molen, maar wat nog veel fraaier is, dat er ook een soort open lucht museumpje is met een model van een oude turfschuit. Bijna net echt in een voormalig haventje. Er is ook een Overtoom waarmee schepen met lieren over een dijk werden getrokken. Bij de bakker in Lunestedt koop ik wat. Even verderop, bij de spoorwegovergang ligt zelfs een supermarktje, maar die heb ik nu nog niet nodig. Mijn kniebanden voel ik nog en ik wil in de apotheek van Köhlen gel kopen, maar die is tussen de middag gesloten, dus straks nog maar even ergens anders proberen. Even verderop zet ik mijn zadel weer wat hoger en heb dan nog eigenlijk geen idee waarom ik toch die pijn heb. Ik vraag mij dan nog af of ik langere benen heb gekregen. Maar uit de gedachten van de vorige dag kan ik nu concluderen dat ik geen langere benen heb gekregen, maar dikkere zolen, dus eigenlijk ook langere benen, maar dan anders. Even buiten Groszenhain, word ik afgeleid door een groepje paardrijdende meisjes. Ik raak van de weg, kan mijn stuur niet meer houden en maak een halve buiteling. Ik kom niet echt op de grond terecht, maar heb wel een bloedneus, schaafwond aan de arm en een dikke bovenlip. Maar verder is alles nog heel. De groep stopt en verleent EHBO-hulp. Met water en watten en een heleboel aandacht is het bloeden weer snel gestelpt. Van het stuur staat één van de ossenkop steunen scheef. Ik ben toch wel raar terecht gekomen. De groep gaat verder en ik even later ook. Ietsje verderop staat de groep stil, er is een meisje van het paard gevallen, echt een "pechdag".

Bij Armstedt zet ik thee en ben nu wel erg blij met m'n gasbrandertje, is echt

gemakkelijker in het gebruik. Zittend op het bankje dringt langzaam het besef door, dat ik weer 'bewaard' ben. In Hemmoor ga ik bij de apotheek binnen en koop daar gel voor mijn kniebanden. De apotheker denkt in eerste instantie dat het voor mijn gezicht is. Als ik later op de camping in de spiegel kijk, snap ik waarom. Ik heb op mijn neus een aardig grote pleister geplakt. En als ik later onder de douche sta, zonder deurtjes, lekker gemakkelijk, zegt een andere douchegenoot, dat ik toch wel verschrikkelijk gehavend ben. Voor de spiegel fatsoeneer ik de boel een beetje en dan is het "vogelverschrikker - achtige" wel af. En op de fiets zit, op de dwarsstang weer dezelfde krab die ik twee jaar geleden heb opgelopen met het vallen van de fiets op de natuuristen camping van Stade in 2011, 't is niet anders. Met een lakstift werk ik de boel wat bij.

Vijfde dag, 12 - 7

Voordat ik 's morgens op weg ga, smeer ik op de knie en de schaafwonden de benodigde zalfjes. Als ik het terrein van de camping afrijd, zie ik dat er aan de overkant een Zementmuseum ligt. De grote diep plas op de camping is afkomstig van de cementafgraving die tientallen jaren geduurd heeft. Ik zie er spoortreintjes, een binnenvaartschip met als nummer Hemmoor 3, machines een werkschuur met een opschrift: "Arbeit Adelt". Er staat zelfs een standbeeld van een arbeider. Na een uurtje dwalen en fotograferen stap ik weer op de fiets en merk dat de wind minder is dan gisteren. Via de brug over en Oste en een blik op het vroegere zweefveer over het riviertje, fiets ik langs verstilde vakwerk boerderijen en kom in Wischhaven. Als ik mijn fiets voor een bakkerij neerzet om wat te kopen, spreekt een man zijn verbazing uit voor de standaard die aan mijn voordrager zit, dat heeft hij nog nooit gezien. Later die dag zal ik aan iemand anders vertellen, dat het toch echt wel een Duitse uitvinding is. Met de veerpont steek ik bij Glückstadt de Elbe over. Dit is voor mij bekend terrein, want in 2011, met het Duitse stuk van de Internationale Noordzee Route, die ik toen volgde, fietste ik ook langs deze dijk. Nog steeds dezelfde schapenhekjes die je moeizaam moet openen en weer dichtdoen. Ze komen steeds tegen de achtertassen, maar goed is niet anders. Borsfleth is een verstillid dorpje aan de Stör en de Elbe. Aan de dorpsstraat ligt de Lutherse kerk, die helaas dicht is. Op een briefje staat de reden: om verzekerings-technische redenen. Langs de slingerende Stördijk gaat het verder. Omdat er op de Natuuristen Vereniging van Itzehoe een kampeermogelijkheid is, wil ik daar het weekeinde doorbrengen. Maar dan moet ik wel eerst ergens boodschappen doen. In Krempermoor, vlak bij de vereniging blijkt geen winkeltje te zijn. Een stukje verderop is er wel eentje hoor ik, maar die is tussen de middag dicht en als ik er langs fiets op weg naar een grotere winkel, ziet het er ook wel erg klein uit. Zo kom ik terecht in Wellenkamp bij een Sky en die heeft alles wat een mens zo nodig heeft. Daarna via de Dägeling naar het verenigingsterrein. Een grote luidklok met een touw hangt daar uitnodigend. De poort gaat open en ik word hartelijk welkom geheten. Ik zoek een plekje uit en ga voordat ik de tent opzet, eerst maar eens thee zetten. De weg naar de Sky in Wellenkamp heeft er toch voor gezorgd dat de dagetappe 51 kilometer werd, niet zoveel, maar ik had op nog minder gerekend. De

stroom voorziening van mijn elektrische apparaten, telefoon en camera, is voor mij een aanhoudende zorg. Ik vraag zo aan de beheerder of er ook een mogelijkheid is om die op te laden. Op het hele terrein is geen elektriciteit. Men doet alles met zonnecellen en dat is geen 220 volt, maar hij zal eens rondvragen. Een uurtje of wat later komt hij met een oplossing, één van de vaste kampeerders heeft een omvormer van 12 naar 220 volt. Bij hem kan alles opgeladen worden. De man, ik ben zijn naam vergeten, is zelfs vereerd dat hij mij van dienst kan zijn. Dat zijn zo van die leuke dingen. De volgende dag komt hij triomfantelijk mijn apparaten weer opgeladen terug brengen.

Zesde dag 13 – 7

Vandaag fiets ik weer naar de Sky in Wellenkamp en pin daar bij een bank geld. Op het terrein rommel ik wat aan de fiets en maak zo hier en daar een praatje.

Zevende dag 14 – 7

Ik ben vandaag niet weggeweest. Het was dus een hele rustige dag. 's Middags in de sauna. Als ik even niet uitkijk verzwik ik mijn rechter enkel en als troost word ik uitgenodigd bij de man waar mijn apparaten zijn opgeladen om daar 's avonds te komen barbecueën, lekker. Allerlei onderwerpen over Nederland, Duitsland en de hebbelijkheden en onhebbelijkheden van Duitsers en Nederlanders passeren de revue. Heel interessant.

Achtste dag 15 – 7

De aardige meneer, ik denk nu dat hij Uli heet, loopt met mij naar de poort en geeft mij de geheime code van het terrein voor het geval ik hier nog eens langs zal komen en er niemand op het terrein is, heel aardig. De code is 1307. Hij raadde mij ook aan om in Wellenkamp maar weer boodschappen te gaan doen, want veel winkeltjes zal ik verderop niet aan treffen. Dan via de Sanddeich naar de snelweg brug die over de Stör ligt. Ik ga onder de brug door en kom zo in Heiligstedten, waar alleen een bakkertje zit. De dorpen rijgen zich weer aan elkaar en bij het gehucht Horsten ga ik over de A 23, de weg die ik samen met mijn vriendin gereden hebben toen we op weg waren naar Amrum. Staand op het viaduct maak ik een paar foto's. 't Is wel leuk om hier nu met de fiets te zijn. Vlak daarna kom ik op de eeuwenoude route van de Ochsenweg. Slingerend lang en door allerlei plaatsjes volg ik die. Vooral na Aasbüttel krijg ik met wegen te maken die uit twee naast elkaar liggen betonstroken bestaan. Vlak voor Hademarschen staat een oude stenen wegwijzer van vele eeuwenoud. Deze herken ik van de vorige keer toen ik hier ook voorbij kwam. Het enige verschil met toen is, dat men de inschriften nu heeft ingekleurd en dat er bovenop allerlei stenen liggen, net op dezelfde manier zoals men dat boven op bergen in de Alpen doet. Ook ik zoek een steen en frommel hem ergens tussen. Dan gaat het weer verder door en langs stille bossen. Ik steek het Nord- Ostsee Kanal over en merk dat de camping aan het kanaal niet meer bestaat, zodat ik een paar kilometer verderop aan de Eider mijn tent opsla, ook mooi. Die avond komt de beheerder van de camping niet opdagen dus kampeer ik voor niks.

Negende dag 16 – 7

Als ik de tent opendoe is het mistig en bewolkt. Even over de Eider in het plaatsje Hamdorf doe ik boodschapjes en dan gaat het op weg. Het is een vlak gebied en Hohn en Tetenhusen glijden voorbij. De jongens van de route hebben toch wel mooie weggetjes uitgezocht, want even verderop gaat het via een betonstroken weggetje langs het mooie riviertje de Sorge verder. Dan Kropp, waarvan ik eigenlijk de kerk maar herken en dan langs oude verdedigingswerken van de Vikingen. Vlakbij is men met de afrit van een autobahn bezig. Het verkeer wordt door verkeerslichten geregeld. Een vrachtwagens staat dwars over de weg en blokkeert de hele boel. Als het licht op groen springt ben ik de enige die, tot hilariteit van de wachtende automobilisten, verder kan.

Bij Busdorf staat nog steeds de oude steen met inscripties van Runenschrift. Ook hier is dat met rode verf ingekleurd zodat één en ander wat duidelijker te lezen is. Nu ja, lezen eigenlijk kan je beter zeggen, bekijken, want Runenschrift lezen is toch wel van een andere orde. Als ik langs het Vikingmuseum van Haithabu kom, is het er erg druk met toeristen. Ik fiets gelijk door naar de camping. Ik ben er al eens eerder geweest en ga op een bankje aan het water mijn boterhammen opeten. Terwijl ik dat zo doe, besluit ik al kijkend over het water naar Sleswig, om hier maar weer mijn tentje op te zetten en straks in het restaurant van de camping of ergens anders te gaan eten, lijkt me wel leuk. 's Avonds loop ik nog even naar het museum waar men een poging heeft gewaagd om de oude Viking nederzetting na te bouwen. Nu is het er stil en ik zit op een bankje te genieten van het uitzicht over de fjord. Op de terugweg ga ik bij het restaurant eten, lekker. 's Avonds komen er nog twee fietsers uit Hamburg. Zij hebben een weekje om langs de Oostzee te fietsen. Een van de fietsers kijkt keurend naar mijn slaapzak en matje die te drogen hangen. Hij vertelt me dat hij ook zo'n matje heeft en bij het lezen van de naam Birdland, constateert hij met enige spijt dat hij van dat merk een tent heeft en dat het merk allang niet meer bestaat, failliet! Hij kan de tent ook niet meer gebruiken omdat de stok niet uit elkaar gaat. Het is net zo'n telescoop stok die ik gebruik. Ik haal de stok van mijn vleugel tevoorschijn en laat hem zien hoe je met zo'n stok moet omgaan. De verschillende telescopische delen moet je uit elkaar trekken en niet draaien, want dan krijg je richeltjes in de stokken en dan krijg je de delen niet meer uit elkaar. Ik doe hem voor hoe je nog kunt proberen om de delen uit elkaar te krijgen en als dat gelukt is dat je de delen het beste kunt "insmeren" met kaarsvet. Anders bij Tatteljee maar een nieuwe stok bestellen. Hij kijkt mij dankbaar aan.

Tiende dag 17 – 7

Terwijl het wachten op de broodjes is, breek ik het boeltje vast af. Ik ga daarna met de broodjes naar de picknickbank aan het water en zie dat de beide Duitse fietsers daar al zitten. Met z'n drieën kwebbelen wat en na de koffie ga ik op weg. Eerst wil ik naar Sleswig om de kerk te bekijken en om daarna boodschapjes te doen. In de Dom St. Petri ben ik 18 jaar geleden ook geweest. Ik constateer dat er niets aan veranderd is. Weer bekijk ik het indrukwekkende houtsnijwerk op het altaar. Dan weer verder door de stad op weg naar de

supermarkt. Als ik weer op de fiets zit, zie ik de beide Duitse fietsers ook op weg naar de Dom. Verbaasde uitroepen en zwaaien, leuk. Dan ga ik langs het Slot Gottorf omhoog. Achter het slot staan een paar beelden, waarvan ik die van een naakte man erg indrukwekkend vind. Ik maak er een paar foto's van. Eentje heeft een bepaalde belichting en geeft een goede indruk van het werk dat de beeldenmaker aan het werkstuk heeft gehad. Dan via een heuvelachtige weg de stad uit en de relatieve stilte weer in. Bij Oeversee bezoek ik het weerkerkje dat de mensen door de eeuwen heen bezocht hebben als pelgrimsplek. Een reusachtige weertoren, een met dikke muren beschermde toren, staat daar tegen het kleine kerkje aangeplakt. Het ligt er allemaal idyllisch bij en ik ben blij dat ik even dit omweggetje gemaakt heb. Na Jarplund volg ik eigenlijk de oude autoweg naar Denemarken. Een drukke weg met een gelukkig een fietspad er langs. In Harrislee ga ik rechtsaf, want ik moet geld wisselen en boodschapjes doen. Ik kom eerst terecht in een supermarkt, waar allerlei Denen dingen in het groot kunnen inkopen, vooral drank. Ik kan ook alleen maar een fles wijn vinden, dat is lekker maar ik zoek ook avondeten en dat vind ik niet. Ik zet de fles weer terug en ga verder in het stadje – dorp op zoek. Eerst een bank. Na wat rondvragen kom ik precies op sluitingstijd een bank binnen en wissel mijn Eurootjes in voor Deense Kronen. Daarna naar de super. Net over de Deens – Duitse grens in een bosaanplant, de Bommerlund Plantage zet ik mijn tentje neer. Een toilet en een kraantje en een plekje om je tent neer te zetten, wat wil een mens nog meer. In het licht van de ondergaande zon was ik het zout van mijn blote lijf en laat alles in het zonnetje opdrogen. Ik ben helemaal alleen en blijf dat ook. Ik hoor af en toe en vrachtwagen over de weg gaan, maar dat is dan ook het enige. Wat een verschil met de drukke camping van Sleswig.

Elfde dag 18 – 7

Heerlijk geslapen en om kwart over negen weer op weg. Dat is meestal zo op dat moment. Vandaag zal ik van oost naar west Denemarken fietsen. Ik wil de Noordzee Route bij Rudbøl weer oppakken. Dat ligt ook al de op grens met Denemarken en Duitsland en is niet zover van Niebüll waar ik in 2011 ben gestopt met het traject door Duitsland. Ik fiets weer terug naar Fårhus en ga dan via de Deense fietsroute DK 8 in westelijke richting. Maar de kaart waar ik een kopietje thuis heb gemaakt, is al aardig oud en bij Sofiedal kan ik het paadje niet vinden en kom dus zomaar weer in Duitsland terecht en dat betekent dus op mijn schreden terugkeren. Dat lukt en zo kom ik toch via stille grindweggetjes in het schilderachtige plaatsje Tønder terecht. Daar loop ik door de winkelstraat en ga op weg naar de kerk. Prachtig is hij van binnen. Beschilderde banken, een mooi orgel en als ik weer buiten sta, wordt ik aangesproken door een mevrouw, die liever Duits spreekt en mij vertelt dat haar zoon ook met de fiets op weg is geweest door Europa. Naar Santiago en via Engeland weer terug. In zeven weken vertelt ze me. Ik vraag me af of hij in zo'n korte tijd dan wel wat gezien zal heeft. Ik vraag het haar maar niet. Dan naar Møgeltønder, de plek waar Johan Sebastian Bach het orgel van Schnitger heeft gekeurd. Het is een schilderachtig plekje met, dwars door het plaatsje een weg die bestaat uit kinderkopjes. Dat is slecht fietsen, dus stap ik

maar af. Dan kan ik alles ook nog beter bekijken. De kerk met het mooie interieur en het beschilderde plafond wat eeuwenlang bewaard is gebleven boven een verlaagd plafond. Adam en Eva en de kruisiging zijn erop te zien. Dan naar de grens en daar gaat de weg dan weer naar het noordwesten en tegen de wind in. In de buurt van het Frederikskog ga ik via een verschrikkelijke grindweg verder naar Højer. Daar ga ik voor het eerst sinds jaren een Deense supermarkt in. In Duitsland had ik zo ongeveer m'n draai wel gevonden in supermarkten, maar hier is het weer even zoeken. In Duitsland heb ik meestal kant en klaar maaltijden gekocht, maar die kan ik hier niet vinden. Later zal ik overschakelen naar een beetje varkensvlees in blokjes, een blikje of potje groente en wat gekookte rijst. In wat grotere plaatsen is er zelfs een rauwkost bar waar je allerlei rauwkost in een bakje mag scheppen. Maar eerst is de prijs een probleem, want hoeveel is nu eigenlijk 100 Deense Kronen eigenlijk waard. Een dag of later gebruik ik de formule 100 DKR is € 14,80. Met deze formule ben ik aardig in de buurt en is gemakkelijk te hanteren. Ik zet de formule zelfs in de rekenmachine van mijn telefoon. Even ten noorden van Emmerlev zet ik mijn tent neer op de camping en vraag aan de beheerster of ze mijn accuutjes wil opladen. Die nacht trekt de wind stevig aan en de volgende morgen is mijn tentdak bezaaid met afgewaaide bladeren.

Twaalfde dag, 19 – 7

Om acht uur haal ik mijn broodjes en accuutjes weer op bij de aardige, Nederlands sprekende mevrouw in de receptie. De hemel is helemaal betrokken en er staat een koude wind uit het noordwesten en de route gaat over een heuvelige grindweg, dus allemaal niet echt lekker, maar de fietser hij trapt voort. Langs Emmerlev Klif, dus de weg ligt een eindje boven de zee. Bij Hjerpsted loop ik even om de kerk die dicht is. Maar het is meer even om een rust-moment te hebben om accepteren dat het toch allemaal niet zo van een leien dakje gaat. Dan maar weer verder langs de kustweg. Deze is geasfalteerd dus rijden er weer wat meer auto's. Bij de school van Ballum zet ik in het fietsenhok koffie. De school is dicht maar de peuterspeelzaal is gewoon in bedrijf. En of het nu Deense of Nederlandse kinderen zijn, alle kinderen spelen op dezelfde manier met karretjes, stappen en nog ander gesnor. Dan weer verder. Ik heb al een paar dagen gemerkt dat er ergens iets kraakt aan de fiets. Het is niet het leren zadeldeuk, dat heb ik al strakker gedraaid, niet de trappers, dus ik kan het niet vinden. Maar al fietsend tegen de wind in langs een dijk van zo'n 10 kilometer, bedenk ik me dat het misschien wel één van de dragers kan zijn. Als ik afstap bij de Ballum Sluse en met een inbussleutel aan de slag ga, merk ik dat ik een boutje van achterdrager rechts ietsje kan aandraaien. Resultaat als ik weer op de fiets zit: gekraak weg! Bij Skærbæk ga ik even naar het stadje, dan heb ik even de wind achter, een verademing. Dan via weg 11 naar Brøns en Resjby. Daar linksaf, want ik heb nu wel weer genoeg verkeer gehoord. Via kleine dorpjes waar geen winkeltjes te zien zijn en kleine weggetjes waar bomen langs staan en waar dus wind schaduw is, kom ik Ribe. Volgens het boekje een erg interessant stadje. Ik doe boodschapjes, ga er langs de VVV voor een plattegrond van de stad en zet mijn tentje neer op een reusachtige camping aan de rand van het stadje. Het

is weer bijna weekeind en ook weer heet geworden, dus blijf ik hier een paar nachtjes om wat uit te rusten en het stadje te gaan bekijken.

Dertiende dag 20 – 7

Een stralende dag met een strak blauwe hemel. Ik haal bij de receptie 's morgens mijn broodjes, drink koffie, bel met het thuisfront en ga daarna lopend naar Ribe. Is maar zo'n twee kilometer zei men en dat klopt. Ik heb een kaartje van de stadswandeling en dat belooft erg veel. Ribe is de oudste stad van Denemarken, dus ik ben erg benieuwd. Ik loop het eerst door de hoofdstraat, dat is een straat die eigenlijk dwars door het stadje loopt. Allerlei winkeltjes zijn er te zien van kleding, schoenen, lichaamsverzorging en restaurantjes. Halverwege waren vroeger twee watermolens. De molens bestaan niet meer, maar de watervalletjes nog wel. De hoofdstraat komt uit op het marktplein waar de kathedraal staat. Erg oud en in de loop der eeuwen langzaam een paar meters in de diepte weggezonden. Ribe ligt in een moerasachtig gebied en dat is de loop der eeuwen langzaam uitgedroogd. En de zware kathedraal is steeds verder weggezakt dan de rest van het stadje. Het plaveisel van de straten is nu van keitjes, zodat het hemelwater de kans krijgt in de ondergrond te kunnen wegzakken en zo het uitdrogen van het moeras wat te vertragen. De kathedraal zelf is eenvoudig van binnen, maar aan de buitenkant des te opmerkelijker. In de middeleeuwen is één van de torens ingestort. Die toren heeft men in latere eeuwen wel weer opgebouwd, maar niet in de oude stijl, zodat het nu een kerk is met twee verschillende torens, heel bijzonder. De nieuwere toren is gemaakt van bakstenen en heeft een Hanze uitstraling. In de buurt van de kerk is het wel druk, maar als ik aan de rest van de wandeling ga beginnen, wordt het steeds stiller. Prachtige straatjes met oude Deense vakwerk huisjes met fel gekleurde muren. Het voormalige klooster van Catharina is erg stil en de kerk is van een voorname eenvoud. Ik ga op één van de koorbanken zitten en dan voel ik iets van de geest van de monniken van eeuwen geleden. Dan loop ik weer terug naar het marktpleintje en bestel daar op een terrasje een broodje gezond met koffie. Al wachtend kijk ik naar de mensen op het plein. Dan ga ik naar de oude haven, waar, om de geest van vroeger levend te houden, een oud schip ligt. Het is werkelijk een mooi gezicht. Even verderop aan de haven staat een grote houten zuil, waarop merktekens zijn aangebracht. De merktekens geven de verschillende hoogwater standen aan van de loop der eeuwen. Even buiten het stadje liggen de ruïnes van het kasteel. Op de kasteelheuvel heb ik een mooi zicht op het oude stadje waarin, volgens de folder wel 110 monumenten te zien zijn. Ook dit stadje had vroeger geen geld om zijn oude huizen af te breken en nu dwalen toeristen hier verlekkerd rond en daar was ik er één van. Ik ga weer terug naar de camping, een heleboel beelden rijker.

Veertiende dag 21 – 7

Als ik de tent openmaak, dan is de hemel helemaal bewolkt, wat een verschil met gisteren. Ik haal m'n broodjes en bel na het ontbijt het thuisfront. Een leuk en gezellig moment in de week. Mijn vriendin noemt het het "snoepje" van de week, waarvan akte! Ook ik vind het een soort snoepje. Op een moment zie

ik dat de fietser die ik gisteren bij het verkeerslicht, vlakbij de camping had gezien, ook hier op het tentenveldje staat. Ik spreek hem aan en we hebben gelijk contact. Hij komt uit Grootegast gefietst, maar is eigenlijk een Rotterdammer en heet Ed. Dit jaar al naar Portugal gefietst en nu op weg naar Noorwegen. Hij heeft een tent waar je de fiets in kunt zetten en dat vindt hij een geruststellend idee. Hij vertelt honderduit, over zijn scheiding, zijn vele fietstochten, zijn ongeluk, zijn vroegere beroep – metaal bewerker en nog zo veel meer. Zijn manier van fietsen is racen langs de grote weg en zo af en toe afstappen om wat te bekijken, ik denk dat hij voor afstappen geen rust heeft. Niet mijn manier van reizen en trekken door de wereld, maar we kunnen wel goed met elkaar praten. Ik stel voor dat we alle eetbare dingen voor de avond bij elkaar doen en er dan een gezamenlijk “potje” van de maken. Ik heb nog wel wijn onder de kurk, of beter gezegd in het pak. En dat doen we. Hij spreekt zijn bewondering uit over mijn tent, wanneer we zitten kokkerellen en te eten. Katoen, is dat niet te zwaar? Van lichtgewicht katoen heeft hij nog nooit gehoord. Als hij mijn haringen ziet, zegt hij dat ze niet van aluminium zijn, maar van vliegtuig staal. Nou dat is dan nog het enige nuttige dat ik van mijn vorige tent van Fällräven heb overgehouden. Hij vertelt me ook dat hij van de prijs van de camping is geschrokken. Hij wist wel dat Denemarken of beter Scandinavië duur is, maar zo duur. Als je Portugese en Franse campingprijzen gewend bent, dan is dit even schrikken. Hij overweegt om niet verder te gaan, want hij leeft ook maar van een uitkering sinds zijn fietsongeluk, waarbij is aangereden door een trekker.

Zestiende dag 22 – 7

Eindelijk eens een dag lekker gefietst, want de wind is eindelijk zo ongeveer gaan liggen! Later op de dag trekt de wind toch weer aan, maar niet meer dan kracht drie. Als ik mijn broodjes bij de receptie ga halen, is Ed alweer weg en dat verbaast mij niks, maar is ben toch wel een beetje nieuwsgierig wat hij nu gedaan heeft, maar ik zal het niet weten. Deze dag heb is ook, met verkeerd fietsen meegerekend er ook 93 kilometer opzitten. Maar ik wilde deze dag ook naar een blootcamping bij Henne. De weersomstandigheden laten dat echt wel toe want het is op thermometer bijna 30°. En dan kan ik, als ik opschiet er een dag extra blijven.

Ik ga eerst langs de zeedijk van Ribe naar Esbjerg. Een niet te meten ruimte, waar af en toe een enkel vakantiewoninkje staat en als ik ergens op een bankje zit hoor ik de “oorverdovende stilte” die verbroken wordt door het gezang van de leeuweriken. Dan stopt er een auto en er stapt een echtpaar uit. Ze klimmen over de dijk. Uit de richting waar ik straks naartoe ga, komt een groep fietsers aan. Ik ben blij dat ik hier nog zit, want zo'n kwebbelende groep passeren is geen sinecure. Het echtpaar is ook weer bij de auto en het blijkt dat ze bij de groep horen. Ik begrijp uit het Deens gekwebbel niet veel, maar wel dat er gevraagd wordt of het allemaal lukt met dat gefiets. Als de fietsers weer verder zijn gegaan naar het dorpje dat in de verte ligt, komt de man naar mij toe en vraagt mij iets, maar ja mijn Deens hé, dus ik vraag of hij de vraag nog een keertje in het Engels wil herhalen. Ja hoor en dan krijgen we een gesprek over waar ik naar onderweg ben. Dan steekt hij zijn hand naar

voren en vraagt ook of ik dit wel eens geproefd heeft, het is zeekraal. Hier in Denemarken verwerken ze dat in de rauwkost en of dat ook in Nederland bekend is. Ja hoor en ik proef van het aangeboden stukje. Ik heb het nog nooit gegeten, maar het smaakt wel lekker, zoutig. Even na Esbjerg, zit ik bij de beeldengroep: "Mens en de zee" te eten aan een picknickbank. Een stukje terug heb ik bij een supermarkt een zak met broodjes gekocht, zachte broodjes. Wel weer eens lekker, vooral met plakjes kaas. Er komt en man naast mij zitten die op de brommer is. Iedere dag komt hij hier wel even kijken en ziet een wereld aan fietsers voorbij komen die met de Noordzee Route bezig zijn. Hij maakt van mij een paar foto's als ik voor de beeldengroep sta. Dan ga ik ook weer verder, want Henne is nog wel een stukje verderop. Ik blijf het schelpenfietspad langs de zee volgen, totdat ik de weg weer wordt opgeleid. Ik besluit dat ik de route door de Marbæk Plantage ga volgen, een grindweg die al heuvelend ook door heidevelden gaat. Halverwege liggen meertjes, misschien is het wel een wel fotogeniek gebied. Fotogeniek is het bij de meertjes, want aan de overkant staan koeien tot hun knieën in het water, maar het stikt er ook van de vliegen en dat merk je vooral als je ergens bezweet stil gaat staan, dus ik ga maar weer gauw verder. Hoe grover het grind, hoe moeilijker en zwaarder het fietsen is. En dit zal niet het laatste grindweggetje zijn zal ik later wel merken, maar daar loop ik nu niet op vooruit. Het onderweg stoppen gebruik ik vaak om koffie of thee te zetten en nu is de koffie weer aan de buurt. Omdat ik niet of weer wil worden lastig gevallen door de vliegen, zit ik nu in een bushokje. En terwijl ik daar zo zit, komen er zowaar vijf fietsers voorbij, allemaal met fietstassen. Zij fietsen dus ook de route. De eerste had ik al bij de kust in Esbjerg gezien en nu volgen er op niet al te korte afstand nog twee paren. Ze hebben niets in de gaten, want ik kijk ze op de rug. Als ik de koffie op hebt, ga ik ook weer verder en dan volgt een prachtig stuk door een stuk bos, de Ål Klitplantage. Vele klitplantages zijn in Denemarken aangelegd om het stuiven van zand te voorkomen. Na het bos volgt een open stuk met veel heide, een prachtig gezicht en herkenbaar uit Drenthe. Het stuk heide wordt kennelijk gebruikt voor legeroefeningen, want overal staan gebouwen die huizen of boerderijen moeten verbeelden. Het ziet er net zo uit als jaren jaren geleden toen ik door het Lauwersmeergebied in Noord Groningen fietste. Als ik de echte bewoonde wereld weer bereikt heb, laat ik me verleiden naar Vejers Strand te gaan. Ik kom langs twee campings waar ik voor mijn verdriet niet zou willen kamperen, de mensen en de caravans staan er dicht op elkaar gepakt. Ik volg wel de goede richting, maar kom op een groot vakantiehuusjes park terecht en dat is niet goed. Dus keer ik om en ga terug langs de twee campings en zie dat ik al aan het begin van Vejers Strand rechtsaf had moeten gaan. Als ik over het fietspad verder ga, kom ik aan de andere kant van het vakantiepark. Met mijn richtingsgevoel was dus niks mis. Het is nu nog 14 kilometer naar Henne. Daar is geen winkeltje, maar ik zie al wel de aankondiging van de naturisten-vereniging. Ik ga eerst naar Henne Strand, want daar zal wel een supertje zijn. Wel zeker en heel erg druk, zoals dat in veel winkeltjes aan de kust het geval is.

Op de camping word ik toegelaten in m'n uppie omdat ik lid van een vereniging ben. De aardige gastheer wijst mij een plekje waar mijn tentje kan staan. Zo

nu eerst even zitten en dan de boel opbouwen. Er is zelfs een computer, zodat ik morgen mijn banksaldo ook nog even kan bekijken.

Zeventiende dag 23 – 7

Vanmorgen naar de super gewandeld en even naar de zee gekeken en één van de hoge duinen onderweg beklommen. Er was een hardloper met hond die een flink aantal keren de trap van het duin is opgerend. Hij liever dan ik. Aan het einde van zijn exercitie staat hij beneden het aantal treden te tellen voor het nageslacht. Ik zit die dag voor mijn tentje, onder het luifeltje of lig luiierend en half slapend in 't tentje. Ik voel me op zo'n bloot camping echt op mijn gemak en heel ontspannen.

Achttiende dag 24 – 7

Vanmorgen een fijn gesprek gehad met de gastvrouw van de camping. Ook zij vindt het heel knap en sportief dat ik zo in mijn eentje op weg ben. Klinkt voor de zoveelste keer best wel goed en ik ga met goede gedachten op weg. Eerst via een prachtig door het bos, de Blåberg Klitplantage. In het boekje staat dat ik via een route variant het hoogste duin in de buurt kan bezoeken, de Blåberg van 64 meter hoog. Maar gisteren heb ik al een duin beklommen, was wel niet zo hoog, maar toch. En om nu met een volgeladen fiets 64 meter te gaan klimmen, vind ik niet zo'n goed idee. Ik hoef ook niet alles te zien, dus gewoon door het bos. Het wordt toch wel een dag met veel grindweggetjes. Na het bos en een vakantiehuisjes park gaat mijn weg langs een stilgelegde spoorbaan. Op de spoorbaan kan je nu met trapfietsen voortbewegen over de rails. Ik vind het maar een vreemd gezicht. Bij Nymindegab gaat de spoorbaan, maar nu zonder rails over een camping. Ik zie dat aan het spoorbed en de spoortunnel waardoor ik ga en even later aan een spoorbruggetje. En als je dan zo in de verte kijkt, zie je het spoor in een flauwe bocht naar rechts gaan. Ik vind dat bijzonder interessant om dat soort historische zaken af te lezen aan het landschap. Dat wordt dan net een boek dat, als je goed kijkt en goed interpreteert, perfect te lezen is. Over het fietspad aan de binnenkant van de duinen ga ik verder naar het noorden. Veel bankjes om even op te zitten zijn er niet, maar om kwart voor elf zie een paar wankele stoelen bij een tafeltje staan. Ik pak mijn brandertje en rust bij een lekker bakkie koffie en koekjes uit. Dan steeds weer verder naar het noorden. Op de kaart zie ik dat de Noordzee en de Ringkøbing Fjord hier wel heel dicht bij elkaar liggen. Op sommige plekken niet meer dan anderhalve kilometer. Bij Hive Sande ligt een brug over de opening van de fjord naar de Noordzee. Het is een vissersplaats in 1931 gesticht bij de sluis die onder de brug ligt. Overal in de haven liggen trawlers en op de wal en grasvelden liggen grote netten te drogen en het stinkt overal naar vis. Bij Dæmonsbjerg kan ik de route even niet vinden kom op de "grote" weg terecht. Het is de 181, de kustweg langs de Noordzee. Maar daardoor kom ik wel langs een prachtig gelegen kerkje aan de Ringkøbing Fjord ten zuiden van Nørre Lyngvig. Om het kerkje ligt een vredig kerkhofje waar iemand druk aan het werk is. Een grote schutting van houten palen zorgt ervoor dat er geen stuifzand op de begraafplaats komt. Ik loop wat door het kerkje wat helemaal niet zo erg oud is, net zo min als de rest. Met iemand die

ook eens komt kijken, maak ik even een praatje en ga daarna in de schaduw van de kerkmuur zitten om mijn broodje op te eten. Daarna weer verder langs de 181. Er is geen fietspad, maar het is er toch erg rustig in deze uithoek van Denemarken. Een kilometer of wat verder verlaat ik de "grote" weg weer en ga door het uitgestrekte akkerland verder. Het is een gebied waar geld verdiend wordt aan de landbouw. Zo halverwege ga ik wel 8 kilometer langs een afwateringskanaal. Het is een smal fietspad waar ik af en toe een tegenligger tegenkom. Op de camping van Vedersø Klit sla ik op een drukke camping mijn tent weer op. Iedereen heeft het zo druk met zichzelf, dat een praatje er niet inzit. Op deze camping krijg je een douchekaart. Je houdt hem voor de voeler en dan krijg je warm water en omdat ik zoiets nog niet bij de hand heb gehad, laat ik hem dus liggen en als ik daar achter kom, is hij al weg uit de douche. Ach ja is niet anders.

Negentiende dag, 25 – 7

Gisteren op de camping geen praatje gemaakt, maar als ik vandaag de tent aan het opruimen ben, komt er een jonge dame aan en vraagt mij of ze 10 DKR van me kan lenen. Ik zeg haar dat ze die mij niet kan terug betalen omdat ik met de fiets weer verder ga. O, dat vind ze interessant, waar ik dan vandaan kom en hoe lang ik al onderweg ben. Ik krijg het idee dat ze zelf met een minimum aan geld moet proberen rond te komen, want ik krijg een tamelijk verward verhaal over een bankkaart die thuis ligt en nog meer. Ze wil mijn mailadres hebben en zegt dat ze me in Nederland wil komen bezoeken. Dat zal allemaal wel meevallen, als je weet wat mensen me onderweg allemaal beloven wat ze zullen gaan doen als men eenmaal weer thuis is, wilt je niet weten. Ze gaat weer verder en ik ga afrekenen bij de receptie, betaal extra voor de verloren douchekaart, 't Is jammer.

Dan weer verder over een grindweg langs de duinen en oude boerderijtjes die nu als vakantiehuisjes gebruikt en door een prachtig bos. Dan 6 kilometer langs water en duinen naar Thorsminde waar ik geld pin en in de plaatselijke Spar boodschappen doe. Even buiten het dorp staat een picknickbank en ik zet er koffie en loop even over de duinen naar de zee, die op steenworp afstand ligt. Dan weer een langgerekt stuk weg langs de duinen. Rechts de Bøvling Fjord en links de duinen waarachter de Noordzee ligt. Hier en daar is er een klein parkeerplaatsje voor auto's. Dan kom ik bij Trans ook aan zee. De kerk uit de twaalfde eeuw lag vroeger waarschijnlijk midden in het plaatsje en een stuk van de zee af. Van de huizen is niet veel over, maar de kerk houdt dapper stand, gelegen aan het 44 meter hoge klif. De kerk is dicht, maar het klif is indrukwekkend genoeg, een steile trap daalt af naar zeeniveau. Strekdammen liggen er in zee, maar desondanks glijdt er ieder jaar weer een stuk van het klif in zee. Hier en daar steken oeroude bomen uit de klei. Ik heb zoiets nog nooit gezien en het geeft toch echt een "rand gevoel". Tot hier en niet verder. Even verderop staat nog een oude vuurtoren Bovbjerg Fyr, waar nu een klein minimuseum in is gevestigd. Via een grindweg scharrel ik voorzichtig weer naar beneden en ga langs het prachtig gelegen Ferring Sø. Ik zie zelfs een bordje met de aanduiding daar er een Naturisti Plekje is. Ik heb meer werk om de heuvel te beklimmen, maar als ik even achterom kijk, zie toch echt niks van

dat strandje. Dan ga ik een spoorbaantje over. Het is het stand lijntje van Lemvig naar Thyborøn. Als ik een stukje verderop met zicht op het spoortje zit te eten, komt het kleine dieseltje voorbij. Klein, dus zal het hier niet erg druk zijn. Via een kaarsrecht fietspad langs de duinen en door een natuurgebied bereik ook ik Thyborøn. Bij deze havenplaats waar weer veel vissersschepen liggen, houdt de weg op. Er is een veerboot die over de Limford gaat. Ik moet een half uurtje in de brandende zon wachten en dan aan de overkant weer 9 kilometer verder over een kaarsrechte weg waar geen eind aan lijkt te komen. Maar toch komt het plaatsje Agger langzaam dichterbij. Ik doe er boodschappen en zet de tent op een rustige en boomrijke camping. Ik krijg weer een douchekaart, maar nu steek ik hem gelijk in mijn portemonnee en geniet van de heerlijke rust en maak 's avond nog een wandelingetje langs het watertje waarmee de Ørum Sø in de Limfjord afwatert. Op een bankje zit ik van het avondlicht te genieten.

Twintigste dag, 26 – 7

In het boekje wordt uitgebreid geschreven over het plaatsje Vestervig en dan vooral dat wat er iets noordelijker van ligt: de kerk van Vestervig. Daar liggen een oude Hollandse molen, maar nog veel belangrijker, een voormalig klooster. Nu is de kerk de grootste dorpskerk van heel Scandinavië, maar vroeger maakte de kerk deel uit van een romaans klooster van de Augustijnen en was vanaf 1060 de enige plaats in Jutland waar een bisschop zetelde. De kerk ligt op een heuvel en is al te zien als ik langzaam heuvel op ga. Noordelijk van de kerk liggen de fundamenten van het klooster, slaapzaal, keuken, binnenplaats. Ik loop er doorheen en krijg zo een aardige indruk. Stel je toch voor, hier hebben eeuwenlang monniken rondgelopen, in wat vroeger toch wel een uithoek van Europa was. Een afgelegen oord, dat je zou kunnen vergelijken met een soort woestijn. Deze woestijn gedachte, was erg gangbaar bij alle monniken. Het moest een navolging van Christus zijn, die veertig dagen in de woestijn verbleef, maar ook van het volk van Israël dat veertig jaar in de woestijn rondzwierf. Buiten de kerk op de begraafplaats ligt het graf van de halfzuster van Koning Valdemar de Grote, Liden. Die halfzuster zat twaalf jaar lang geketend aan de muur van de kerk. Mensen die in de kerk trouwen, leggen nog steeds bloemen op het graf van Liden. Het is een mooi verhaal, maar historici trekken één en ander in twijfel. Met het verhaal in mijn achterhoofd loop ik over het kerkhof, bekijk het graf en inderdaad er ligt een bosje verdorde bloemen. In de kerk is iemand op het orgel aan het studeren. Omdat hij een opname apparaat op een stoel in het middenpad heeft neergezet, denk ik dat hij thuis nog eens zijn gespeelde fantasie wil afluisteren.

Weer buiten de kerk zie ik dat twee andere fietsers, ook met beladen fietsen, naar mijn fiets staan te kijken. Ik kom dichterbij en ze komen mij vagelijk bekend voor. Is dat niet het stel wat ook op mijn vorige camping stond? Met een klein tentje? Ik liep er langs maar ze waren gisteren kennelijk te moe om nog wat te zeggen. Ik spreek ze aan in het Engels, maar het blijkt dat ze uit Frankrijk komen en alleen Frans spreken. Oei, die Franse woorden moeten na Duits en Engels helemaal uit mijn tenen komen. We begrijpen elkaar, ze zijn

via de Noordzee Route op weg naar Kopenhagen. Zij haalt een grote kaart tevoorschijn en wijst het met haar vinger aan. Dan vertelt ze mij dat ze ook een Koga had willen kopen, maar dat ze toch samen met haar man uiteindelijk niet voor derailleur versnelling hadden gekozen, die zit namelijk op Koga, maar voor de Rohloff naaf heeft gekozen. Die is niet open, dus gemakkelijker in het onderhoud. Ik zie aan haar dat ze mijn Koga toch wel erg mooi vind. We wensen elkaar een goede reis. Ik fiets terug naar de route en dan even verderop bezoek ik het kleinste kerkje van Denemarken, Lodbjerg Kirke. Het ligt er idyllisch bij en is heel klein net zo als het orgel. Ik speel er wat op, maar ik heb het al eerder gezegd, ik ben aan het fietsen en niet aan het orgelen. Op de picknickbank tegenover de kerk maak ik wat koffie en dan weer verder over prachtige bospaden, soms slecht soms goed, maar allemaal hobbelig en ik kijk goed uit zodat ik overeind blijf. Bij Stenbjerg kom ik aan zee terecht en ik zie daar op het strand bootjes liggen. Deze bootjes worden nog gebruikt om op de traditionele manier te vissen, strandvisserij noemt men dat hier. Dicht bij elkaar zie ik bij de strandopgang allerlei witte huisjes liggen, eentje voor de reddingsboot, een opslagloods en huisjes waar visserijgereedschap in wordt bewaard en een museumpje. Het dorpje zelf ligt wat meer landinwaarts, beschermt door de duinen. Dan door de duinen naar het volgende plaatsje waar ik broodjes en melk koop en, als ik weer buiten ben zie ik de Fransen ook weer staan met de fiets. Dan volgt een prachtig stuk door glooiende bossen en duinen. Maar vooral het laatste stuk weg na Torup Kirke is heel slecht. Een mullig soort zand-klei mengsel wat het wegdek moet verbeelden. Glibber en glij partijen zijn mijn deel, maar ik blijf overeind. Trouwens een eindje verder op de route wordt het weer slecht aangegeven, want op de kruising met weg 181, de kustweg, zie ik pas waar ik ben, dus terug is het parool. Na Vang gaat het weer prachtig door bossen en de weg is aanvankelijk best wel goed, maar als de route naar de golfbaan rechtdoor gaat en ik linksaf moet, wordt die weg gelijk weer slechter. Is dat het grote geld? Zo kom ik in Klittmøller terecht waar ik op de strandcamping een plekje voor de tent vind. De camping ligt zo'n 500 meter van het strand, dus kan ik eindelijk eens op het strand gaan liggen. En omdat het vrijdag is wil ik het weekend hier blijven. 't Is even mooi geweest. Als de tent staat ga ik lopend naar het dorpje om boodschappen te doen. Ik ben zeker anderhalf uur bezig met lopen, maar dat geeft niks. Die nacht tikt het even op de tent.

Eenentwintigste en tweeëntwintigste dag, 27 / 28 – 7

Deze dagen bestaan uit wasjes doen, boodschapjes halen en op naar het strand gaan op zaterdagmiddag. Als ik de zee zie, zie ik ook de restanten van de bunkers die in de Tweede Wereldoorlog door de Duisters zijn gebouwd voor de Atlantikwall. Ze liggen er schots en scheef bij en bespoten met graffiti. Ik loop naar het zuiden totdat er niemand meer op strand te zien is. Ik spreid mijn handdoek uit en ga in mijn niksie heerlijk liggen. De zon schijnt, maar niet erg fel. Door de stilte die er heerst en het monotone geruis van de branding, val ik in slaap en als ik weer wakker ben loop ik even naar de zee. Ik ga niet verder dan mijn kuit in het water. Het water trekt aan me en als je alleen aan zee bent moet je geen enkel risico nemen. Dit deel van de Noordzee heet Jammerbocht en is berucht om zijn schipbreuken. Als ik voel hoe de zee

aan mijn benen trekt, kan ik me er alles bij voorstellen. Het strand is wel wat anders dan het strand in Nederland, daar alleen maar zand, maar hier is het steentjes en zand en dat loopt niet erg prettig. Die avond in de tent besluit ik om de route in Noorwegen voor een ander jaar te bewaren. Ik ben nu al zo'n drie weken onderweg en heb nu nog zo'n drie à vier weken over in tijd. Ik zal naar Hirtshals gaan en dan via de Jutland Fietsroute weer terug naar huis. Dan kan ik gelijk in Aalborg nog een natuuristen vereniging opzoeken en de stad gaan bekijken.

Zondag ga ik met de fiets naar Klittmøller. Eerst maar eens naar de kust. En daar zie ik ook bootje op het strand liggen zoals bij Stenbjerg. Daar was niemand te zien, maar hier wel. Vissers lopen er rond met allerlei vangkooien, ik kan het niet anders noemen. En er liggen hier meer bootjes op het strand. Er lopen hier ondanks het niet zo zonnige weer allerlei toeristen rond. Dan ga ik verder door het dorp en op zoek naar de kerk, want daar ligt op het aangrenzende kerkhofje een monument ter herinnering aan de stranding van de bark Sleipnir. Aan de noordkant van de eenvoudige kerk ligt een langgerekt monument waarop alle namen van de omgekomen bemanningsleden staan. Klittmøller ligt aan die beruchte Jammerbocht en er zijn heel wat schepen vergaan. De stroming van de zee is berucht en beroemd en omdat het 's middags wat meer gaat waaien zie ik als ik weer terug ben op de camping dat veel mensen met surfplanken in de weer zijn. De streek is dus door die stroming en golfslag erg geliefd bij de surfers.

Drieëntwintigste dag, 29 – 7

Vanmorgen was de tent weer helemaal nat van de dauw. Toch maar ingepakt en er blijft allemaal pas gemaaid gras aan het tentdoek hangen. Bij het afrekenen zegt de receptionist dat er een routewijziging is. Dat was vorig jaar ook al het geval. Men heeft een fietspad aangelegd langs de 181 en dan is toch wel een stuk korter naar Hanstholm. De oude route ging om verkeer te mijden meer landinwaarts eerst naar het oosten en dan bij Nors weer naar het noorden, naar Hanstholm. En zo fiets ik dan met af en toe uitzicht op de Noordzee riant naar Hanstholm, waar ik in een supermarkt bij de haven vast wat boodschapjes doe. Dan verder langs de haven en dan langzaam omhoog het plaatsje in. De plek is bekend geworden door de activiteiten van de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog, het bouwen van een reusachtig bunkercomplex, onderdeel van de Atlantikwall. In een klein deel van het complex is nu een museum gevestigd. Ik kom er langs en besluit maar eens een kijkje te gaan nemen. Eigenlijk heb ik zo mijn emotionele bedenkingen tegen zo'n soort museum, maar als je zoiets nooit gezien hebt, kan je er ook niet echt over oordelen. Ik krijg seniorenkorting op mijn kaartje en ik loop langs allerlei foto's, uniformen en ander oorlogstuig. Er zijn ook mensen uit verschillende landen want ik hoor allerlei talen, zo ook Nederlands. Een grootvader vertelt vol trots aan zijn kleinzoon dat zijn vader ook zo'n Duits uniform heeft gedragen. Ik moet moeite doen om mijn mond te houden, want ik beluister het met flink wat afkeer. Als ik mij omdraai en naar buiten, naar de Noordzee kijk, zie ik een propeller met gebogen bladen van een neergestort geallieerd vliegtuig staan in de vensterbank. Verhaal en propeller, wat een

tegenstelling. Dan ga ik verder door het complex en loop door gang waar rails van een smalspoor baantje ligt. Dat baantje diende om de munitie naar het grote kanon te brengen. Even verderop staat de locomotief en op bepaalde momenten kan je een tochtje onder de grond maken. Dat duurt nog te lang, dus ga ik zelf door de ondergrondse bunker mijn weg. En al lopende kom ik toch wel onder de indruk van het geheel. De ruimtes voor de manschappen, soldaten, officieren. De wasruimtes met douches zonder gordijntjes, de toiletten en de bovengrondse plek waar het reusachtige kanon stond. Het kanon had zelfs een bereik tot aan de Noorse kust. Er liggen nog projectielen die natuurlijk nu geen explosieve lading meer hebben. De grootte van het museum beslaat maar een tiende deel van het gehele complex. De rest is niet toegankelijk, maar dit getoonde deel is al indrukwekkend genoeg. Blij dat ik weer buiten ben, klim ik weer op de fiets en in gedachten vervolg ik mijn weg. Het plaatsje Ræhr heeft een kinderspeelplaats en een picknickbank waar ik koffie zet. Er is een knulletje aan de gang om in z'n eentje fikkie te stoken. In de kerk die wat heuvelopwaarts ligt, zit ik een tijdje op een bank om alles zo nog eens te overdenken. Dan verder langs de 29, een niet al te drukke weg waar geen fietspad langs ligt. Dan zie ik tot mijn verbazing andere fietsers onderweg. Het is een gezinnetje, vader, moeder en twee kinderen, een jongen en een meisje. Dit stel had een paar dagen eerder ook al gezien op een kruispunt in Klittmøller. Vader met een bagagekarretje en de rest met fietstassen. Toen had ik ze al sterkte toegeroepen. De weg is wat heuvelachtig, dus kom ik maar langzaam langs. In Hjørdemål ga ik linksaf de Klitplantage in. En bij de eerste de beste parkeerplaats waar picknickbanken staan, stap ik af en ga mijn boterhammen opeten. Niet lang daarna komt het gezinnetje ook aanzetten. Ik knoop een gesprekje met de ouders aan. O ja, ze doen dit ieder jaar, lekker fietsen met de kinderen. Niet van die grote stukken, want het moet leuk blijven. Ik complimenteer ze en vertel dat ik vroeger ook met vrouw en kind met de fiets onderweg was. Moeder en kinderen gaan eten aan een ander bankje en vader kletst nog wat met mij door. Echt een leuk en goed gesprek en als we afscheid nemen, geven we elkaar een hand. Dan verder door de Plantage. De route gaat weer naar de kust, maar zoek, om zo een stukken grindfietspad te vermijden, de 569 op. Het is een rustige weg die langs de Lund Fjord loopt. Die fjord is eigenlijk een reusachtig meer en zal vroeger wel zee zijn geweest. In Fjerritslev doe ik boodschappen en ga dan duin opwaarts naar de Svinkløv Klitplantage, waar aan het strand een camping ligt. Ik klim over een paar duinen en zet mijn tent neer op een tentenveldje. Een open veldje en in het avondzonnetje kook ik mijn potje. Tegen zonsondergang loop ik over de camping naar de zee. Op een fantastische manier zie ik de zon ondergaan. Ik sta er niet alleen te kijken, er zijn er nog meer mensen die soms heel romantisch tegen elkaar aan zitten. M'n cameraatje ligt nog in de tent, 't is jammer. Die avond begint het wat te regenen en dat is dan eigenlijk de eerste grote bui sinds weken.

Vierentwintigste dag, 30 – 7

De tent is nog nat als ik de volgende morgen naar het toilet loop, maar al gauw trekt de hemel open, dus komt het zonnetje langzaam te voorschijn. Ik wacht met inpakken totdat mijn tentdak bijna droog is. Daarna ga ik over de

weg door bossen en duinen weer verder. Ik kom eerst in Slettestrand waar nog een oud badhotel staat. Het ziet er nog net zo als toen het in 1925 werd gebouwd. Het is een van de weinige hotels in Denemarken, die helemaal gemaakt zijn van hout. Ondanks dat, ziet het er heel mooi uit en je hebt er een fraai uitzicht over de Jammerbocht. Na Slettestrand mag ik weer over een grindweg verder hobbelen. Maar het is er rustig en de natuur is er prachtig, bos, heide en duin. Ach en je krijgt toch wel een bepaalde vaardigheid. Dan kom ik in de badplaats Blokhus. Het is echt een plek waar vooral de Deense jeugd naar toe gaat. Het is zoiets als de Costa del Sol in Spanje. Disco's, bars en clubs hebben hun aantrekkingskracht voor het jonge volkje. Vroeger was het een succesvol vissersplaatsje. Maar met de bouw van een badhotel in 1885 veranderde dat allemaal. Het is nog voor de middag, dus van de jeugd is nu nog helemaal niets te zien, zij liggen nog op één oor, hoogstwaarschijnlijk hun roes van de vorige avond uit te slapen. Maar het is in het plaatsje wel een drukte van belang en op het centrale kruispunt staan de auto's bumper aan bumper. En op het pleintje is een staat een tent waar een televisie uitzending wordt voorbereid. En het is ook lekker vol met toeristen. Aan het einde van het plein is een bank en daar ga ik zitten en kijk naar het gekrioel. Is toch wel leuk met de fiets hier op dit pleintje te zitten, in Blokhus, bijna mijn achternaam. Aan het pleintje ligt: Blokhus Shopping Centre. Ik vind het wel gemakkelijk. Dan weer verder en ik koop in een winkeltje waar allerlei souvenirs liggen, je kan ook zeggen goed bedoelde rommel te koop is. Maar er zijn ook ansichtkaarten voor het thuisfront en daar koop ik wat van. Dan nog even verder in het dorpje rondfietsen. En dan zie ik nog echt iets ouds staan, een tweehonderdjarig Blokhus. Dat is een pakhuis zoals dat vroeger gebruikt werd door de vissers. Het staat op een soort pleintje waar nu een marktje wordt gehouden waar allerhande natuurwaren worden verkocht. Zelfs zit er een meneer steen te bewerken tot "aajibare" voorwerpen. In het Blokhus zelf zijn ook de wereld aan souvenirs te koop. Het zou natuurlijk leuk zijn om hier een aandenken aan mijn tocht te kopen. Maar ik vind niets. Het is te groot, te zwaar of te duur of ik vind het niet mooi. Later zal ik op een andere plek wel wat vinden. Bij het uitrijden van Blokhus maak ik bij het plaatsnaambordje ook nog wat foto's en ik zie dat er aan de overkant van de weg de Blokhus Campinplads ligt. Het is nog te vroeg, dus weer verder. De route wil me langs het strand laten fietsen, maar dat doe ik niet. Zoutwater en fietsen zijn nu bepaald geen vrienden van elkaar. Trouwens je mag hier ook met de auto op het strand en het is maar de vraag of het zand stevig genoeg is om er met zo'n bepakte fiets over heen te gaan. Ik ga via Hune, Saltum en Ingstrup richting Løken. Maar de hemel betreft steeds meer en wordt steeds zwarter en het gaat zelfs rommelen en druppen. Met mijn ervaring van Frankrijk en onweersbuien, besluit ik om maar zo snel mogelijk naar een camping uit te kijken. Vlak voor Løken is er eentje en in een race tegen de regen en de wind zet ik mijn tentje op. Een kampeerplekje met water en elektriciteit. In het boekje van de camping lees ik dat er van alles aan vertier op de camping is. En dat merk ik de volgende dag als ik ga afrekenen, want voor dat wat ik niet gebruik, zoals gratis bubbelbad en speeltuinen en springkussens, moet wel betalen. Het blijkt de duurste camping van allemaal te worden, € 33. Ik moest

zelfs een campingkaart aanschaffen. Die avond gebruik ik om de kaarten naar huis te schrijven.

Vijfentwintigste dag, 31 – 7

Die morgen is de tent helemaal droog. Ik betaal dus die € 33 en maak nog een heel erg gezellig kletsje met de receptionist. Het is dezelfde jonge knul die mij gisteren ook heeft ingeschreven. Hij vraagt heel geïnteresseerd hoe lang ik al onderweg ben. Als ik vertel hoelang en hoeveel tijd ik al onderweg ben is hij wel een beetje onder de indruk. Dan vertel ik ook over waar ik al niet geweest ben op de fiets. Ik zie hem denken: hoeveel mensen van zijn leeftijd zouden dat hem nog nadoen? Dan ga ik weer naar buiten en als ik op de fiets stap steekt als groet zijn hand op. Echt leuke ontmoeting was dat. Ik schat hem toch 17 á 18 jaar. In ieder geval hoeft hij niet meer te leren luisteren naar iemand. Goed ik ga weer verder langs de 55 naar Løken. Een leuk dorpje aan zee, maar ik heb nog niks nodig, dus ik peddel verder. Ik lees in het boekje dat de duinen langs de kust hebben plaatst gemaakt voor rotsen met zandduinen er bovenop. Sommige zandduinen bereiken wel een hoogte meer dan 90 meter. Daarom gaat de route na Nøre Lyngby wat meer landinwaarts. Even buiten het plaatsje zie ik een soort boerencamping liggen. Als het nu gisteren niet was gaan onweren, was ik hier gaan kamperen of nog een paar kilometer verder in de Kajholm plantage. Maar goed ik moet naar de wc en er zal daar ook wel een poepdoos zijn. Ik zie de aankondiging en ga er heen. Nog aan de weg, langs het paadje naar de camping staat een klein campertje en als ik langs kom, merk ik dat er van alles geredderd wordt..... Ik fiets het bosje in en vind het plekje. Het is er heel rustig en er staan een aantal schuilhutten, picknickbanken, een vuurplaats, een kraantje en een poepdoos. Nadat ik de poepdoos, met toiletpapier heb bezocht, zet ik zittend op de bank koffie en geniet van het licht en de stilte. Dit zijn zijn toch paradijsachtige plekjes. Het is er eigenlijk nog mooier dan de eerste camping in Denemarken op de Bommerlund Plantage al weer vele dagen geleden. Als ik de koffie op heb ga ik weer terug naar de weg en zie dan de aankondiging dat je verderop kunt wandelen naar Rubjerg Knude en vuurtoren. In 1995 ben ik hier in de buurt geweest en heb toen, van toch wat grote afstand die toren ook zien liggen. Het nare is dat de vuurtoren ten westen, dus achter een heel hoog duin ligt. Het zand wat hier aanspoelt op het strand wordt al eeuwenlang landinwaarts gestoven. Daarom heeft men in Denemarken bossen aangelegd om het verstuiven van zand tegen te gaan. Men noemt die bossen hier: plantages. Maar bij deze vuurtoren heeft dat allemaal niet mogen baten. In de buurt van de vuurtoren ligt ook nog een begraafplaats, ook bijna helemaal onder gestoven en de ruïnes van een kerk. Reusachtig hoge stuifduinen zijn zichtbaar als ik over de weg fiets. Ik loop er niet naar toe. In Lønstrup, een schilderachtig dorpje doe ik boodschappen. Wat een verschil met Blokhus. Hier heerst de rust en niet hotels regeren hier maar schilderachtige kleine burgermanshuizen. Ik laat de route even voor wat hij is en ga via een stijgend weggetje het dorpje uit. Dat is weer even klimmen en een Deense vrouw roept in haar taal mij sterkte toe. Ik zie op een gegeven moment weer de stickers van de Jutland fietsroute die hier en daar weer op paaltjes zijn geplakt. Ik zit hier dus op het stuk naar Hirtshals wat door beide routes wordt gebruikt. In

Tornby bij de kerk eet ik mijn broodjes op. Het zijn broodjes die ik nog nooit gehad heb, gewoon brooddeeg gemengd met croissant, bladerdeeg. Heel apart. Dan weer verder en via de 55 bereik ik Hirtshals het keerpunt van mijn fietsroute zoals je al eerder hebt kunnen lezen. Ik fiets naar de haven en zie net een veerboot in noordelijke richting vertrekken. In een volgend jaar zal ik hier weer zijn en dan het traject door het zuiden van Noorwegen gaan fietsen. Ik sta daar wat bij de haven te kijken en ga dan naar het station. Het hoofdstation kan ik niet vinden, maar wel het oost station. Daar kom ik in gesprek met iemand uit Thailand. In gebrekkig maar goed begrijpbaar Engels vertelt ze me over de treinverbinding naar Aalborg. En in de trein is een automaat waar je kaartjes kunt kopen. Na een tiental minuten, om 14.06 komt het treintje van Arriva en gemakkelijk schuif ik de fiets in de trein. Met behulp van een paar aardige dames krijg ik twee kaartjes voor mezelf en de fiets uit de automaat. Je zal het niet geloven, maar de prijs valt mij alleszins mee, DKR 96 en dat is zo'n € 13. Ik moet overstappen in Hjøring op de trein naar Aalborg en die gaat uiteindelijk naar Kopenhagen Airport. De tweede trein was echt wel wat moeilijker om in te komen, vier treetjes omhoog. En na wat gescharrel met fietsen en een kinderwagen staat alles volgens de conductrice helemaal goed. Als ik bijna in Aalborg ben, vraag ik aan iemand om mij even de trein uit te helpen en gelijk ben ik weer met iemand aan de praat over fietsen. Denen vinden fietsen kennelijk ook heel leuk en ik zie ze trouwens ook erg veel fietsen, ook met allerlei pakkage. Ik vind mijn weg eerst naar de supermarkt en daarna naar de jeugdherberg waar ook twee kampeerterreintjes bij liggen, een geklede (klere-) afdeling en een natuuristen afdeling, helemaal van elkaar gescheiden. Ik krijg van de receptionist de code van de poort en zet mijn tentje neer op een totaal leeg veldje. Er zijn nog meer veldjes, maar daar wordt al gekampeerd. Ik ben kampeerder 7. Er is een clubgebouw een fraai uitgevoerd sanitair gebouw met een keuken. Het zonnetje schijnt, ik kan hier heerlijk in mijn niksie rondscharrelen, dus ik blijf een aantal dagen tot in ieder geval na het weekeinde.

Zesentwintigste dag 1 – 8

Het is een heerlijk zonnig dagje. Dus uitgebreid in het zonnetje mijn boterhammetjes gegeten en koffie zitten drinken. 's Middags te voet naar de Spar in de buurt, waar je alles kunt kopen. Ik vond er zelfs een rauwkost bar. Verder is er in de buurt ook nog een lekker bakkertje, dus iets lekkers kopen voor het weekeinde is er ook bij. Langs de weg naar de camping liggen allerlei scholen en een moderne kerk. Ik heb gezien dat de weg de stad ingaat, dus morgen maar eens op onderzoek uit in de stad.

Zevenentwintigste dag 2 – 8

Vandaag dus de stad Aalborg in, maar eerst drink ik koffie en ga dan op weg. Ik ben achttien jaar geleden hier ook geweest met de fiets, maar heb toen van de stad helemaal niets gezien. Gewapend met m'n rugzakje en cameraatje ga ik via het fiets- en wandelpad langs de Limfjord de stad in. Eerst langs de jachthaven waar allerlei zeilboten liggen. Ook staan er veel flats met uitzicht op de fjord. Dure flats en door de ramen kan je zo naar binnen kijken en dan zie ik dat de inrichting van die flats ook wel het één en andere gekost heeft.

Middenin de fjord ligt een eilandje, Egholm en dat is met een pontje te bereiken. Achttien jaar geleden wilde ik daar op een natuurcampinkje gaan kamperen, maar dat is toen niet gelukt, omdat de schuilhut helemaal was omgeven door brandnetels. Toen waren de campings bij de jeugdherberg er ook nog niet, dus ben ik een stuk terug gefietst. Maar goed ik zie het pontje weer varen en ik ga langs het zwembad waar druk gezwommen wordt de stad in. Langs de Lindholmsti staat een oud aandoend huis. Dat vind ik wel bijzonder want het staat te midden van huizen uit de negentiende eeuw. Steeds verder kom ik in het centrum en in een straat zie ik een middeleeuws aandoend vakwerk gebouw. Als ik de door de poort loop, zie ik dat de naam is Handværkhuset, een huis waarin allerlei handvaardigheden zijn ondergebracht. Houtbewerking, metaalbewerking om maar wat te noemen. Ook zie ik een voorlichtingscentrum. Allerlei cursussen zijn er te volgen, maar niet nu want alles is dicht. Maar het is er wel fotogeniek, dus..... Dan weer verder door de straat en dan kom ik op de C.W. Obels Plads, waar veel terrasjes zijn. Da's een goed idee voor straks om hier een broodje te gaan eten, maar nu eerst naar de St. Bodolfikerk. Die is gesticht als Domkerk in 1554, maar het oudste deel stamt uit 1100. Als ik binnen ben hoor ik dat er muziek gemaakt wordt. De organist en een hoboïste zijn aan het oefenen en iemand beneden in de kerk staat te luisteren en geeft af en toe aanwijzingen. De muziek die ze maken is heel erg modern en ik vind er niet veel aan. Bij domkerken denk je meestal aan hoge gebouwen, maar dat is hier niet het geval. Het is een lage niet al te grote kerk, waar allerlei muurschilderingen te zien zijn. Vooral de schildering in het ingangsportaal zijn erg mooi en stammen zo uit 1500 denk ik. Dan loop ik weer terug naar de markt en ga even naar het klooster kijken. Een intieme binnenplaats waar omheen nog de gebouwen van de voormalige Heilig Hart Abdij liggen. Het bezat vroeger al een bejaardenhuis en was daarmee de oudste sociale instelling van Denemarken. Dan ga ik het marktplein weer op en zoek een restaurantje uit. Er staan zelfs mensen in de rij om naar binnen te mogen. Ik scharrel er wat omheen en omdat ik alleen ben mag ik gelijk plaats nemen. Ik eet daar kip met gebakken aardappelen en ijs toe. Dan naar het slot, het Aalborg hus. Een grote wal omsluit de gebouwen en er lopen door de wal allerlei gangen. Buiten is het heet en binnen is het lekker koel. Dan weer langs de fjord waar zelfs een stadswembad is waar mensen heerlijk liggen te ontspannen. Ik loop weer langs de Spar en ga dan weer terug naar de camping. Omdat ik goed bezweet ben ga ik daar gelijk onder de douche en schrob mijn voeten met een pannenspons schoon. Als je al weken met je blote voeten op slippers rondloopt zien die er uit alsof je dagelijks door de modder loopt. Vooral het fijne stof gaat met veel plezier in de poriën zitten en daar is maar één remedie tegen: de pannenspons. Na de poetsbeurt maak ik wat koffie, vet de voeten in met vaseline en geniet van de zon.

Achtentwintigste dag 3 – 8

De volgende dag doe ik weer boodschapjes in de Spar. De winkels zijn hier vele uren open, meestal tot negen uur 's avonds en alle dagen van de week. Hoewel er een koelkast is in het dagverblijf, geef ik toch de voorkeur er aan

om iedere vers te kopen, want anders zit ik de hele dag op mijn Tatteljee stoeltje en wil toch ook wel wat zien op een rustdag.'s Avonds ontmoet ik een aardig lid, Hans. Wat zijn functie is weet ik niet en heb ik ook niet gevraagd, maar hij weet erg veel van het wel en wee van de vereniging. Ze, een paar bloot - lopers hebben zo'n vijf jaar geleden dit deel van het kampeerterrein gehuurd van het Dan Hostel, een jeugdherberg-vereniging. Dat vertelt hij mij allemaal nadat hij me eerst een kopje Irish koffie heeft aangeboden. Die whisky smaakt heerlijk. Er is vandaag ook een stel uit Australië gekomen. Ze hebben in Duitsland een auto gekocht en met wat kampeerspullen maken nu een trektocht, bij voorkeur langs naturalisten-vereniging, door Europa. En nu zijn ze en gekomen uit Finland. Daar hebben ze kennisgemaakt met de saunacultuur en toen ze zagen dat er hier ook een klein saunaatje op het terrein staat, hebben ze hem aangestoken, dat wil zeggen, ze hebben de schakelaar omgedraaid. Na de koffie ga naar m'n tentje en haal ook de sauna handdoeken en houd ze gezelschap. Het is een kleine sauna, dus snel heet en ik zit te zweten dat het lieve lust is. Nu krijgen de andere poriën van mijn lijf ook een buurt. Ook Hans gaat in de sauna en, hoewel het niet de gewoonte is om in de sauna zoveel te kletsen, vertelt hij me honderd uit over vooral de geologie van onze planeet. Dat komt omdat ik uit Nederland kom en hij met grote verbazing heeft gekeken maar wat die Nederlanders in de Gouden Eeuw met de steeds groter worden meren in Noord-Holland hebben gedaan onder leiding van Adriaen Leeghwater. Vooral de rechte lijnen en het werken beneden zeeniveau brachten hem onder de indruk. Omdat ik hem vraag hoe het komt dat de Oostzee via Zweden en Denemarken in de Noordzee uitkomt, komt hij pas echt op stoom. De Rijn. Oer Rijn, de Theems en de Maas en de verschillende ijstijden, ze passeren allemaal de revue. Ik vind dat zelf ook hartstikke interessant en zo kletsen we heel wat af. Hij vertelt over een komeet die miljoenen jaren geleden was neergestort ergens in het noorden van Canada en een enorme schokgolf heeft veroorzaakt waardoor de Rocky Mountains en de grote binnen meren zoals het Eriemeer, zijn ontstaan. Die schokgolf heeft overal op de aardbol zijn sporen achter gelaten, zo ook bij de Oostzee en de stijging en dalingen van het waterniveau van de oceanen. Ik denk dat hij een ingenieur is geweest op het gebied van de geologie. Ook heeft hij het over het gebruik van windenergie. Hij vertelt dat bij Thyboren in de fjord allerlei windmolens worden geplaatst. De Portugezen hebben dat gesponsord en binnenkort wordt het allemaal geopend. Ik vertel hem dat ik die molens heb gezien, want ik ben er langs gefietst. Als ik zo om twaalf uur mijn tentje weer heb opgezocht, denk ik er nog eens over na. Wat fijn dat ik hier een dag of wat blijf. Dit soort avonden zijn zo ongeveer goud waard. En wat een rustig terreintje, liggend aan de fjord maar van de fjord zie je niets en op loopafstand van de stad, ik vind het een aanrader en zal dat ook als ik weer thuis ben op de homepage van de NFN een waardering achterlaten, zeer zeker!

Negenentwintigste dag 4 – 8

Vandaag, zondag is het echt een rustige dag. Ik ga alleen van het terrein af om wat eten en iets lekkers bij de bakker te halen. Als ik weer terug kom, zie ik

dat Hans weer aan de koffie is en hij en zijn vrouw willen graag dat ik ook bij hun even koffie kom drinken. Hij vraagt mij hoe ik zo de route kan vinden door Denemarken, een route die ook leuk is om te fietsen en geen last heeft van autoverkeer. Ik haal het boekje van de Jutland Fietsroute bij mijn tent op en laat het gedeelte zien waar Aalborg in staat beschreven. Ook laat ik zien hoe dat met de hotels, bed and breakfast en de campings gaat. Hij is heel verrast, pakt een papiertje en schrijft alle adresgegevens op. Er komt nog iemand anders bij zitten en ook hij bladert door de beschrijving. Daarna was ik de sauna handdoeken van gisteren uit en hang ze in de zon. Zo echt een dag van afronden, want morgen ga ik weer verder.

Dertigste dag 5 – 8

De tent is nat van de dauw, maar als ik gegeten heb en de tassen ingepakt zijn, is dat alweer aardig opgedroogd. Ik wil vandaag proberen om naar Viborg te komen. Dat staat in het boekje niet beschreven. Het stuk van Viborg naar Emmen is heen en terug beschreven. Maar men is er kennelijk vanuit gegaan dat de meeste mensen op de heenweg van Viborg via Hirtshals, Skagen en langs de oostkust via Frederikshavn en Hobro weer naar Viborg gaan. Het noordelijke stuk had ik in 1995 al gezien. Dus nu ga ik rechtstreeks naar Viborg. Het stuk Aalborg naar Aars staat wel op de kaartjes ingetekend, maar zoals gezegd niet beschreven. Maar in Denemarken zijn ook allerlei fietsroutes en het blijkt dat route 35 gaat van Aalborg naar Viborg, dus die bordjes kunnen een goed hulpmiddel zijn. En naar Nibe wordt grotendeels het spoorbed van de stilgelegde lijn naar Viborg gebruikt. Dus op pad en zo kom ik in Nørholm terecht, waar een oude kerk uit de twaalfde eeuw staat en een Købman. Dat winkeltje was achttien jaar geleden nog volop gevuld met alles wat je zo nodig had, maar nu niet meer. Het is een winkeltje voor natuur kost geworden en is op gezette tijden open. Zo gaat dat op het platteland. In Nibe, een behoorlijke plaats met supermarkten en banken staat een kerk uit de vijftiende eeuw met allerlei gotische trekjes. De kerk is vooral bekend om zijn prachtig gerestaureerde muurschilderingen ook uit de vijftiende eeuw. Een mooie levendige voorstelling van St. Joris die de draak verslaat. En aan het plafond hangt een houten haringboot zoals de vissers vroeger op de Limfjord gebruikten. Dan door de nauwe kronkelige straat door het stadje waar karakteristieke lage huisjes aan liggen. Allemaal beschermd stadsgezicht is het. Jaren terug ben ik zomaar dit stadje voorbij gefietst. Ach ja ieder moment in een leven heeft zo zijn aandachtspunten. Goed dus weer verder en dat gaat dus langs die stilgelegde spoorlijn naar Viborg. Dat is leuk, want overal kom je restanten van perronetjes en stationsgebouwtjes tegen. Maar wat ook heel prettig is dat de hellingen voor een fietser heel fijn zijn, als er al hellingen zijn. Op een gegevens moment steek ik het riviertje de Lerkenfeld Å over. De omgeving is best wat heuvelachtig, maar daar heb ik eigenlijk nog niet veel van gemerkt. Over deze brug sprak Hans op de camping in Aalborg. Zijn vader had die lang voordat de spoorbaan er kwam, aangelegd om met zijn koeien het riviertje te kunnen oversteken, hij was boer in de buurt. Hij had die brug zo stevig laten maken, dat de ingenieurs die het toekomstige tracé kwamen onderzoeken, de brug zo konden opnemen. De treinen konden zonder

probleem dus van de brug gebruik maken. Nu staan er twee bankje op, zodat je als fietser kunt uitrusten. Weer iets verderop is er een "klokken stationnetje". Een kunstenaar heeft in het bosje naast het spoor-fietspad allerlei soorten klokken opgehangen. Er hangt van alles aan allerlei bomen en de klokken wijzen allerlei tijden aan. Dan weer verder over het fietspad, langs dorpjes en steden en door eenzame natuur. Ik kom ook in Alestrup. Iemand vertelde mij later dat met de komst van de spoorbaan verschillende plaatsje uit het niets zijn ontstaan en nu met het verdwijnen van de spoorbaantje, zoals dit plaatsje Alestrup nemen ze steeds meer in belangrijkheid af. Zo in de buurt van het oude stationnetje zie ik een grote bouwmarkt staan. In grote letters staat de naam Weber op één van de ramen. Dat is in Denemarken het merk van gasflesjes. Dus ga ik naar binnen en vraag aan een aardig jongmens er naar. Ik vertel hem over de prijs van zo'n fles wat ik ergens langs de kust in een campingwinkeltje heb betaald. Zijn mooi blauwe ogen worden nog groter van verbazing. Nee zo duur is dat hier niet en ik heb geluk, want de flesjes zijn ook nog in de reclame. Dus hoef ik hier maar de helft te betalen. Zo maken we nog wat grapjes met elkaar en ik stap weer tevreden op de fiets. Tot vlak voor Viborg blijf ik het voormalige spoorbaantje volgen, maar dan zie ik op de kaart dat er dan een grote boog naar het westen komt en dat is dus een omweg want Viborg ligt in zuidelijke richting. Dus ga ik de route uit het boekje weer volgen, maar dat betekent dat ik weer meer moet klimmen en dalen. Dan bereik ik het meer waar Viborg aanligt, Sønderød. Al stijgend en dalend ga ik naar de camping die er ligt. Daar aangekomen blijkt het dat het winkeltje op de grote camping geen blikjes heeft met een één of andere maaltijd. Dus koop ik daar maar wat brood, kaas en melk dat kan ook wel eens een keertje. Ik heb nu na zoveel kilometers geen zin meer om de stad in te gaan om eten te kopen. Die nacht slaat het weer echt om, want om vijf uur barst er een stevig onweer los.

Eenendertigste dag 6 – 8

Als ik 's morgens de tent open doe, is het nog steeds niet helemaal droog. Ik heb gisteren goed gekeken waar ik mijn bivak heb gemaakt, niet onder de bomen. Als ik terugkom van het toiletgebouw is het helemaal droog en begint de hemel ook weer open te trekken. Ik ben van plan om Viborg eerst te gaan bekijken en dan pas verder te gaan. Vlak voor de stad ligt een oude kerk die ik eerst bezoek. Ligt zo op de heuvel dat ik mooi zicht heb op de stad die aan de overkant van het meer ligt. Het is een prachtig uitzicht op de stad en de kathedraal. In de kerk staat een oude runensteen waarop staat vermeld dat de kerk op een belangrijke plaats staat. Ik klim naar het centrum van de stad en dan blijkt het dat de kathedraal pas om elf uur opengaat. Dus dwaal ik door het centrum van de stad waar weinig ouds is te zien, omdat door allerlei stadsbranden gebouwen van voor de achttiende eeuw zijn verdwenen. Ik denk dat de nieuwbouw woede uit diezelfde eeuw daar ook wel debet aan zal zijn geweest. Terwijl Viborg toch al een heel oude stad is. Sporen van bewoning gaan terug tot 700. Op de heuvel waar toen aan de goden werd geofferd staat nu de kathedraal. Als ik daar weer terug ben, ga ik naar binnen en zie daar mooie schilderijen uit de jaren dertig uit de vorige eeuw. Dan de stad uit en dat gaat eerst weer via een stilgelegd spoorlijntje. Dan wil ik de oude boerderij

Hald zien en dat betekent dat ik via een modderige bosweg het dal uitstijg. Het is er erg mooi. En als ik Skelhøje in het winkeltje wat wil kopen, ben ik blij dat ik eigenlijk niet nodig is, want het winkeltje is dicht, voorgoed gesloten. Dan door het mooie bos van Stendal, je kunt er ook fraai op een natuurcamping kamperen, maar het is nog te vroeg. In het volgende plaatsje zijn ook al geen voorzieningen meer. Silkeborg laat ik links liggen en ga via Kraglund, waar ik in een Brüggen boodschappen doe en de kerk bekijk met oude runenstenen, zuidwaarts. Na een steile klim zet ik mijn tentje neer op een zeer eenvoudig boerencamping in het gehuchtje Løgager. De boer spreekt geen woord Engels, maar de boerin wel. Morgen maar weer verder, 't was me een dagje wel, stad bekijken en hellingen nemen! Toch nog 57 kilometer gefietst. Die avond klets ik nog met twee meisjes uit Nederland die met de auto en de tent zijn. Eigenlijk is dat niet de bedoeling dat zij kamperen op dit soort terreintjes die alleen maar gebruikt mogen worden door wandelaars en fietsers. Maar ach de boer is koning, dus....

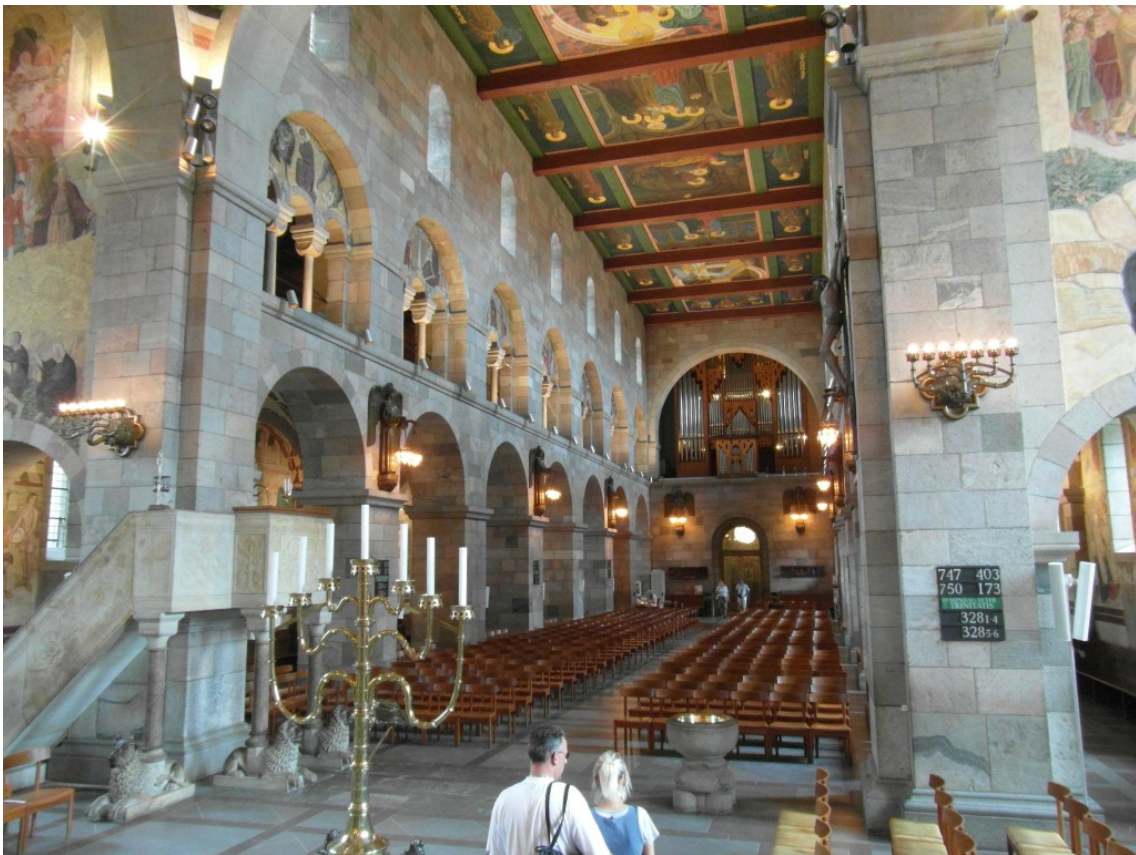
De dames dachten dat ze mijn naam ergens in een dagboek op een campinkje ergens in de buurt van Ribe, het zuiden van Denemarken hadden zien staan. Ze zijn er zo stellig over dat ik nog moeite moet doen om in mijn herinneringen na te gaan dat ik echt toch op een officiële camping heb gestaan. Ik drink koffie met ze en we hebben een gezellig gesprek weer eens in het Nederlands en dat is ook wel weer prettig.

Tweeëndertigste dag 7 – 8

Ondanks dat ik vandaag op veel grindwegen heb gefietst, was het toch één van de mooiste dagen wat landschap en natuur betreft. Prachtige vergezichten en stille weggetjes, waar ik haast niemand tegenkom.

Veel grindwegen en die maken allemaal deel uit van de Hærvejen, wegen die soms al eeuwenoud zijn en vroeger door veel kooplieden en pelgrims zijn benut. Het eerste plaatsje waar ik kom is Vrads en dat was vroeger een belangrijk knooppunt aan die Hærvejen. Er is door vrijwilligers weer voor gezorgd dat de vroegere Købmandshandel weer geopend is. Ik ga er naar binnen en denk er iets te kunnen kopen voor tussen de middag, maar dat is niet het geval. Men verkoopt er wel veel, maar daar heb ik niets van nodig. Ik praat met de vrijwilligster die dit werk doet om de eenzaamheid te verjagen. Ze woont ergens buitenaf en ziet daar eigenlijk niemand. Zo snijdt het mes aan twee kanten. Ik drink er koffie en als ik vraag hoe duur het is, wijst ze op een grote koffiekant en zegt dat ik de prijs zelf mag bepalen door middel van een gift, dat is ook een manier. Dan komt er een wandelaar binnen en gaat van alles over de streek vragen en hoe je van ergens hier naar ergens daar komt. Tegenover het winkeltje ligt een romaans kerkje uit de twaalfde eeuw. Men heeft voor de bouw gebruik gemaakt van zwerfkeien. Binnen in de kerk valt vooral het noord portaal en de koorboog op, die zijn echt uit de twaalfde eeuw. Met een doopvont van Noors marmer en een fraai nieuw Deens orgel en het lage plafond is de sfeer binnen heel intiem. Maar goed weer verder. Buiten probeert iemand mij naar het museum spoorbaantje te lokken, maar ik laat me niet verleiden. Dan gaat de grindweg weer verder door een aantrekkelijk gebied voor lange natuurwandelingen. Veel gravel op de weg en heuveltjes, waardoor het toch wel moeilijker fietsen is. In het Skov, bos van Nedergård

aan de Hærveijen is de bron van de Guden Å, de langste rivier van Denemarken. Er ontspringt ook nog een ander riviertje. Daarom zie ik verschillende wandelaars en fietsers. Met een stel wandelaars, dames ben ik in het Engels aan het babbelen. Maar als er een stel Deense fietsers bijkomen staan, gaat men in rap tempo verder in het Deens en ik voel me er een beetje verloren bij staan. Dus ik zet mijn fiets tegen de picknickbank, pak mijn spulletjes uit en ga lekker eten. Als een deel van het kwebbelende gezelschap weer verder is gegaan, komt één van de wandel dames nog even naar me toe. Ze had kennelijk door wat er niet helemaal lekker ging. Ik begin maar te vertellen dat ik toch echt wel geprobeerd heb om Deens te leren, maar dat niet gelukt was. Toen sprak de vrouw de historische woorden, dat ik toch wel drie jaar zou moeten studeren om iets van de Deens taal te kunnen begrijpen. Toen had ik een aanknopingspunt om haar te zeggen, dat je als bewoner van een niet al te groot land, heel blij moet zijn met iemand die probeert, hoe krom ook, jouw moeders taal te spreken. Ik vind dat een teken van echte interesse in de cultuur van een ander. Dat is toch de zin van op reis gaan, in contact komen met andere mensen, hun gedachten, hun cultuur, hun inzichten, noem maar op. Natuurlijk denken niet alle mensen zo, want de fietsers ontmoette ik een half uurtje later in de schaduw van de bomen die staan om de Øster Nykirke. Een heel ander gesprek, waaruit blijkt dat er velen zijn die wel kunnen delen met een reizende fietser. Waardering, bewondering, noem maar op. Hieruit blijkt maar weer dat generaliseren niet goed is, maar de Deens mevrouw, wandelaarster, was toch wel erg op haar eigen land gericht. Bij de kerk die als een wit baken op een heuvel van 127 meter ligt, is een bron toegewijd aan de apostel Petrus. Maar de bron is nog uit oudere tijd dan die van het christendom, want er zijn potscherven uit de late ijzertijd bij gevonden. Vroeger werd geneeskracht aan het water toegeschreven. Maar als ik er bij sta is het niet meer dan een modderig poeltje, eigenlijk drooggevalen. De kerk was een pelgrimskerk en de dorpskerk van de vele dorpen die in een kring om de kerk heen liggen. Een prachtig modern Fröbenius orgel staat er onder de toren en in de viering van de kerk tegenover het orgel staat een prachtig altaarstuk, daar kwamen de pelgrims voor. Als ik weer buiten sta kijk ik over de heuvelachtige omgeving, heel mooi en stil op de enkele fietser na die moeizaam naar boven klimt. Ik ga weer verder en suis met een lekker gangetje naar beneden. Zo kom ik in Jelling en op het kampeerterrein voor het stadje zet ik mijn tentje neer, nadat ik eerst nog even naar de oude kerk van het stadje ben gefietst. Hier was ik al eens, maar morgen er meer over.

Drieëndertigste dag 8 – 8

Vandaag ben ik dus een maand onderweg. Vannacht begon het om 1 uur op de tent te tikken en als ik om acht uur even naar het toilet ga, is het nog niet droog. De hemel is helemaal dichtgetrokken en de wolken hangen laag. Het ziet er niet uit dat het binnenkort nog droog gaat worden, dus ik kruip weer in de slaapzak en besluit vandaag niet op de fiets te stappen. Te moeten inpakken met regen is niet mijn ding. Om tien uur zie ik dat het kleine tentje naast me waarin twee jonge vrouwen kamperen, wordt opgeruimd. Als ik met mijn fietstas met brood, thee, brandertje en nog meer dingen die ik voor het ontbijt nodig heb in de droge en overdekte keuken van de camping zit, komen

de beide vrouwen ook even binnen. Aan hun onderling gekwebbel concludeer ik dat het Italianen zijn. Maar al gauw kom ik er achter dat ze uit Spanje afkomstig zijn. We maken een kletsje. Ze zijn met de fiets onderweg naar Aalborg om daar op het vliegtuig terug naar Spanje te stappen. Het zijn twee fietssters die ieder jaar onderweg zijn. Vorig jaar in Nederland, ze waren in Julianadorp en Maaralk. Ik vraag ze of ze misschien Alkmaar bedoelen, die stad met de kaasdragers. Ja zeker en Nederland is een mooi land met veel bloemen en heel aardige mensen. Leuk zo'n ontmoeting. Ik vertel dat ik alweer jaren terug naar Santiago gefietst ben en dat ik toen echt veel meer Spaans sprak dan nu en dat ik de Spaanse mensen ook heel erg aardig vind. Gehuld in plastic stappen ze op de fiets en zo zijn we alle drie weer een gesprek rijker. Om 11 uur loop ik naar het centrum van Jelling. Ik heb er in 1995 ook rondgelopen en ik herinner me van deze plaats, in tegenstelling tot al die andere plaatsen, wel erg veel. Ik loop eerst naar het station, want als het een tijdje zo blijft regenen, denk ik er over om maar een stuk met de trein te gaan. En zo bestudeer ik op de lijnenkaart waar de spoorlijnen zoal naartoe gaan. De Regio Expres is de beste oplossing. Ik zal wel zien. Dan loop ik naar het centrum waar twee grote heuvels liggen. Tussen de twee heuvels ligt de Lutherse kerk die gebouwd is zo tussen de tiende en de elfde eeuw. In de vakantietijd is het hier erg druk, maar nu met het regenachtige weer is het er doodstil. Zo'n duizend jaar geleden was Jelling de Viking hoofdstad van Denemarken en er was dus ook een koningshof. Voor de kerk staan dan ook twee grote en bijzondere runenstenen. Op één van de stenen staat dat koning Gorm deze steen oprichtte voor Thyra, zijn echtgenote, de trots van Denemarken. Daar staat dus voor het eerst de naam Denemarken. De andere steen is opgericht door een zoon van het echtpaar, Koning Harald. Verderop in de tekst staat dat Koning Harald de Denen tot christenen maakte. Op deze tweede steen staat ook een Christusfiguur afgebeeld en dat is heel bijzonder. Als ik boven op één van de heuvels sta, heb ik een mooi zicht op de vroegere koningshof. En kennelijk omdat er wat geld mag worden uitgegeven, is men bezig om de grens van het hof te markeren met stenen. Over een tijdje is het dan een stenen monument ter herinnering aan de oude koningsgeschiedenis. Dan is het onderhand tijd om een broodje te gaan eten en aan de rand van het hof ligt een zeer oude herberg, een KRO. Ik ga er binnen en bestel een lunch met koffie. De koffie is niet één kopje, maar een hele thermoskan vol en het broodje is niet één broodje, maar een langwerpige bord met drie sneetjes bedekt met drie soorten beleg. Een typische Deense lunch staat er op de menukaart. Een broodje met kaas, één met een soort cervelaatworst en het derde broodje is bedekt met garnalen. Het is allemaal erg lekker. Dan loop ik de kerk weer binnen. In het koor zie ik de oudste maar wel volledig gerestaureerde muurschildering van Denemarken, dus nog veel ouder dan de muurschilderingen die ik in de kathedraal van Viborg heb gezien. Stilletjes zit ik in de bank te kijken naar al dat moois. Weer buiten ga ik naar het tegenover gelegen Viking museum. Voor het museum staan twee reusachtige kopieën van de runenstenen die bij de kerk staan. Deze zijn ingekleurd op een manier zoals dat vroeger ook geweest moet zijn. Dat is heel mooi en het wordt er allemaal ook een stuk duidelijker van. Dan naar binnen, waar de stenen ook weer staan,

maar nu voorzien van uitleg in een paar talen. In een kamer is zelfs een soort tentje waarin allemaal verkleedkleden voor de kinderen uit de Vikingtijd liggen. Ik doe boodschappen in de super en ga weer terug naar de tent. Ik heb nu echt weer nieuwe dingen gezien, leuk.

Vierendertigste dag 9 – 8

Op al die regen van de vorige dag volgt en heldere, maar wel koude nacht. Dus is de tent nog helemaal nat van het condens. Maar ik pak toch de boel in en ga op weg. De hemel trekt helemaal open en de zon gaat zelfs schijnen. Ik pak de route weer op en ga via rustige, soms grindwegen naar het Randbøldal. Dat is een prachtige streek met veel bossen. Maar ook allerlei kerkjes en in verschillende ga ik naar binnen, ook omdat er bij iedere kerk wel een openbaar, keurig onderhouden en schoongemaakt wc-tje ligt. En dan die orgels in die kerkjes. Allemaal redelijk nieuw en natuurlijk modern en gemaakt door allerlei Deense orgelbouwers. En allemaal passen ze heel natuurlijk in die oude gebouwen uit de middeleeuwen, of nog wel eerder dan de middeleeuwen. In de buurt van Vorbasse blijf ik de asfaltweg naar Veijen gewoon volgen, ik heb weer even genoeg over grind geglibberd. In het plaatsje Bæke kom ik weer op de route en heb een leuke ontmoeting. Een meneer constateert, terwijl ik een foto van de runensteen die voor de kerk ligt maak, dat ik wel een lange tour aan het maken ben. Hij vindt het prachtig. De ervaring van geen winkeltjes onderweg te kunnen vinden heeft mij doen besluiten toen ik vanmorgen wegging om mijn hammetjes voor tussen de middag al bij me te hebben en nu kom ik door allerlei plaatsjes waar echt wel winkels zijn. Ach ja. Als ik zittend op een bankje in Askov zit te eten kijk ik behalve op een vijver ook uit op een supermarkt. In de buurt van Skibelund begin ik weer wat dingen te herkennen, de school en de steile helling naar beneden die ik dus in 1995 omhoog geklommen ben en even verderop het riviertje de Kongeå. Het is een belangrijke historische plek, er ligt een vrijheidsbrug. Dit riviertje vormde van 1864 tot 1920 de grens met Duitsland. Het gebied van hier tot de huidige grens met Duitsland was dus helemaal ingelijfd. De vluchtelingen uit Slewig-Holstein die naar het noorden, Denemarken in vluchtten, kwamen allemaal over deze brug, vandaar de naam Vrijheidsbrug.

Dan weer verder en ga ik op zoek naar de natuurcamping bij Grønnebæk. Ik kan hem vinden. Het is een boerderij, maar het huis en boerderij zijn verlaten, dus ga ik verder en zet op een eenvoudige camping in Jels mijn tentje neer. 't Is weer wekeind, dus blijf ik hier weer een paar dagen.

Vijfendertigste en zesendertigste dagen 10 / 11 – 8

Het was een goed idee om in Jels te blijven, want het weer is toch een stuk onstabiel geworden in de de loop der dagen. Zaterdag de tiende, is het een komen en gaan van buien en zonnige momenten. In de avond, als ik mijn vuilniszakje naar de container breng, knoop ik een gesprek aan met een andere fietser. Het valt mij op dat hij een redelijk groot zonnepaneeltje heeft en dat achter op een fietstas heeft vastgemaakt. Aan zijn stuur zit een fiets Tom Tom. Ook zijn fiets is van goede kwaliteit en alles wat hij zo verder gebruikt is licht van gewicht. Het blijkt dat hij uit Duitsland komt en met de

trein naar Skagen is gegaan en nu terug fietst via de Hærveijen en de Oksenweg naar Cuxhaven aan de Elbe. Ik heb bij die plaats wel een beeld, want in 2011 kwam ik er doorheen toen ik met het Duitse deel van de Noordzee route bezig was.

Hij blijkt iemand te zijn, naar zijn zeggen, die moeilijk contact met iemand maakt. Maar we krijgen toch in een goed gesprek met elkaar. Hij vertelt dat hij in de buurt van Würzburg woont. Ook daar heb ik weer een beeld bij, want daar in de buurt ligt Weikersheim de plaats waar de orgelbouwer Laukhuff zijn domicilie heeft. Laukhuff waar ik mijn orgelopstelling heb gekocht, bank, pedaal staander en nog zo meer.

We praten heel genoeglijk over de geschiedenis van Duitsland, over het Deense gebied waar we nu zijn, wat we alle twee heel rustig vinden, de talen die er langs de Noordzeekust worden gesproken, Vlaams, Nederlands, Fries, Plat Duuts, Deens en dan uiteindelijk Noors en Zweeds. Als je zo langzaam door de gebieden gaat valt je die langzame taal verschuiving op. We hebben het ook over het Nederlandse Koningshuis en de aandacht die de Duitsers er altijd voor hebben. Een soort gezonde jaloersheid? En dan kan ik uitleggen hoe de Nederlanders dat hebben georganiseerd en hoe de familie Oranje uiteindelijk, komend uit een soort republiek, zich koning mochten gaan noemen. En daar mogen we Napoleon Bonaparte nog steeds dankbaar voor zijn.

Zevenendertigste dag 12 – 8

Vandaag wil ik proberen naar de grens met Duitsland te komen, dat moet lukken want de wind zit wat in de noordwest hoek en er hoeft ook minder geklommen te worden. Als ik de tent openmaak zie ik dat de zon af en toe schijnt, dat is veel belovend. Maar zo af en toe verschijnen er ook zwarte wolken die wat nattigheid achter laten, maar al met al is de tent een stuk droger dan toen ik een dag of wat geleden uit Jelling vertrok. Dus volg ik de route eerst naar een landelijk plekje, Stursbøl waar een restaurant ligt met een natuurcamping. Het is weer een heel mooi plekje in een bosrijke omgeving. Maar ik laat mij zelfs niet verleiden om hier koffie te gaan drinken, ik wil verder. Hier en daar zijn er nog wat plekken met oude namen, bijvoorbeeld bij de Slevad Bro, een brug waar vroeger de Hærveijen en de Oksenvejen bij elkaar kwamen. Daar in de buurt ligt zelfs een dorpje met de naam Oksenvad, een doorwaadbare plaats voor vee. In het moderne plaatsje Vojens, doe ik boodschappen en als ik weer buitenkom heeft het weer geregend. Ik wacht even tot het helemaal weer droog is en stap weer op de fiets. Even buiten het stadje ga ik over een spoordijkje en dan plotseling, terwijl de straaljagers over scheren, zie ik in een lager gelegen grasveld een hert staan. Ik stop en zij kijkt in mijn richting. Ik maak geneens aanstalten om de camera te pakken, wat zij zal veel sneller de benen nemen en dat gebeurt dan ook. Weer verder en langzaam wat omhoog de open vlakte weer op. Bij een kruising van landbouw wegen zie ik behalve grafheuvels van de Vikingen ook dreigende regenwolken aankomen, dus ik ga snel verder. Bij een stel huizen van Armland langs de grote weg is een bushokje met een bankje vlucht ik naar binnen. Ik zet de fiets ook binnen en terwijl de regen met

bakken uit de hemel valt zit ik lekker op een bankje hoog en droog koffie te drinken en een paar koekjes te eten. Het is een oorverdovend lawaai dat de kletterende de regen maakt op het golfplaten dak, maar ik zit droog. Als het opgehouden is met regenen, ga ik verder en zo rijgen de dorpjes zich weer aanéén. Rodekro, genoemd naar een rode herberg uit vroeger tijden is een langgerekte plaats met veel winkels. Rise heeft een reusachtige witte kerk waar ik wat in ronddwaal. Dat hebben meer mensen gedaan want het was vroeger een bedevaartkerk. Dan verlaat ik weer even de riantte asfaltweg en ga weer meer over grind. En ik begin nu zowaar weer wat te herkennen uit 1995. Bijvoorbeeld Urnehoved, het is een bebost heuveltje en bestaat uit een pleintje met oude keitjes en bomen. Op deze plek kwam tot 1524 het hof van Jutland bijeen voor landvergaderingen. En er is een steen waarop staat dat Sven Estridsen hier in 1074 is overleden. Ik zet er thee en geniet van de stilte en het zonnetje. Een stukje verderop zou nog een oud stukje plaveisel van de Hærvejen te zien zijn, maar hoe goed ik ook kijk, ik zie het niet. In Kiplev doe ik boodschappen en de kerk die ik in 1995 bezocht heb en ook een bedevaartkerk is, is helaas al al om drie gesloten, dus maar verder naar de Bommerlundplantage. Daar heb ik op de heenweg ook gekampeerd. Dus ik hoef nu niet te zoeken waar het is. Er is weer niemand aan het kamperen. Maar de afvalbak is aardig gevuld, dus er komt toch echt wel af en toe iemand voorbij. Ik zet mijn tentje neer en maak mijn eten klaar zittend in de schuilhut, want het is toch wel frisjes. Morgen weer verder.

Achtendertigste dag 13 – 8

Vandaag is het mijn oude jaar. Morgen ben ik jarig en hoop zo de leeftijd van zeventig jaar te bereiken. Is toch wat om dan op deze leeftijd nog zo door Europa te fietsen. Ik heb nu in Denemarken zo'n 990 kilometer gefietst en dan reken ik de aanloop naar de Deense grens niet eens mee. Goed, vannacht heeft het zo af en toe gespetterd, maar toen ik vannacht even ging plassen was de hemel helemaal helder en zag ik zelfs een vallende ster. Een goed teken voor mijn komende nieuwe jaar en ik doe een wens. Wat die wens is houd ik hier geheim. Als ik weer op weg ga, fiets ik een klein stukje terug om de oude Geiljå Bro op de foto te zetten. Gisteren regende het en had ik last van tegenlicht. Het sierlijke stenen bruggetje ligt net voor de voormalige KRO waar nu een winkel in is gevestigd waar men allerlei streekproducten kan kopen. Ik zet mijn fiets neer op het bruggetje en maak foto's van brug, fiets en het oude plaveisel uit 1780. In het water onder de oude brug zie ik nog wat platte stenen liggen van de doorwaadbare plek van vroeger. Als ik op de fiets zit, gaat het weer spetteren en donkere wolken met zwarte onderkanten schuiven dreigend langs de hemel. Even verderop zie ik een gedenksteen uit 1960 ter ere van de "Bommerlunder", een brandewijn die op deze plaats tot 1870 in een herberg werd gedestilleerd. Het drankje is hier nu niet meer te koop, want het komt nu uit Flensburg. Trouwens met alcohol in het lijf is het slecht fietsen, de benen worden steeds zwaarder om maar eens een ongemak te noemen. Verder dus, weer door Frøslevlejren, het terrein van een voormalig interneringskamp uit 1944, de tijd van de Duitse bezetting. Donker bruine oude barakken en wachttorens staan links en rechts van de weg. Een deel van

de gebouwen is nu een museum en de andere gebouwen worden door een school gebruikt. Het is één van de best bewaarde kampen van West-Europa. Velen hebben hier gezeten als tussen verblijf op weg naar één van de concentratiekampen. Het is een luguber gezicht, maar wel goed dat het nu dient als, zoals Duitsers dat noemen Merkmål, gedenkteken.

Dan weer verder, eerst over de A7, de snelweg naar Denemarken. De wind komt nu van schuin achter, dus is het lekker fietsen. Stukken weg die op mijn heenweg eindeloos leken, blijken dat nu plotseling niet meer te zijn. Op de grens met Duitsland, in Padborg ga ik eerst naar een winkeltje om daar wat voor tussen de middag te kopen. In de super blijkt het dat ik net 1 DKR tekort kom, maar de mevrouw die achter mij staat in de rij geeft me dat. Als we allebei buiten staan, vertelt ze mij dat ze een Nederlandse naam heeft, Antje. Ik zeg tegen haar dat ik ergens onderweg in een kerkje een kaarsje voor haar zal branden. Als ze hoort waar ik allemaal geweest ben, steekt ze haar verbazing niet onder stoelen en banken. Met een zwaai nemen we afscheid. Ik ga dan eerst naar de bank en wissel al mijn Deense papiergeld in. Dat is weer een goed weerzien, die Euro's. Dan glijden de plaatsjes weer voorbij. Op de heenweg bij kilometer 25 voor Krittenberg, stond de aankondiging dat een helling 7% zou zijn. Als ik er op de terugweg er weer langskom, zie ik een bordje dat helling naar beneden 10% is. Op de heenweg ben ik twee keer gestopt en dan vind ik dat nu helemaal niet verbazingwekkend. Net voor Heiligbek ligt een doopsteen, de Poppstein. Op de heenweg had ik ook al gezocht, maar had toen kennelijk te weinig geduld. Nu eet ik eerst op een picknickbank aan de B76, die mij even gezelschap houdt, mijn brood op. Terwijl ik dat doe, lees ik het routeboekje nog eens goed door. Ah, ik moet onder de autoweg door, door het tunneltje waar ook de beek doorheen gaat. Dan na een paar honderd meter, op een kleine grasvlakte omzoomd door maïsvelden zie ik een kring oude stenen liggen. Dit is de plek die een omwenteling in de Deense geschiedenis markeert. Hier werd Harald Blåtand als eerste Viking koning gedoopt door bisschop Poppo. In oude Saksische boeken staat dat koning Blåtand rond 965 tijdens een feest verklaarde dat andere goden meer wonderen verrichtten dan Christus. Poppo was het daar niet mee eens en beval de bisschop zijn geloof te bewijzen door roodgloeiend ijzer te dragen. Toen de handen van de bisschop vervolgens ongedeerd bleven, was Harald overtuigd en bekeerde zich. Harald liet terug in Jelling, kijk bij dag drieëndertig, een grote houten kerk bouwen en richtte daar de nu zo beroemde runensteen op. Zo heb ik dan twee verhalen aan één gesmeed.

Ik besluit om Sleswig letterlijk links te laten liggen en ga via Schuby en Husby naar Dannewerk. In mijn herinnering is dat een stukje van de oude route uit het boekje van 1995. Vlak voor Dannewerk ligt een Vikingmuseum met een archeologische opgraving ervoor. Maar ik ga verder. Via Rheide en de grote weg met een fietspad er langs, kom ik in Kropp. Daar pak ik de route volgens het boekje weer en met de wind nu echt riant achter suis ik naar het zuiden. Via Tetehusen waar ik voor de tweede keer koffie maak, Hohn en Hammdorf waar ik boodschapjes doe, zet ik mijn tentje weer neer aan de Eider. Maar niet eerder dan dat ik toch even heb gezien wat voor mededelingen men heeft opgehangen aan het hekje van de opgeheven natuurcamping aan het Nordsee

– Ostsee Kanal. Op een geplastificeerd A4-tje staat: Es tut uns Leid.... maar geen groot sorry. Die avond komt de beheerster van de camping afrekenen. Ze vertelt dat ze iedere avond even langs komt. Ik vertel haar natuurlijk niet dat ik op de heenweg hier ook gekampeerd heb, maar toen kwam ze geen kampeergeld ophalen.

Negenendertigste dag 14 – 8

Vandaag is het de dag dat ik zeventig jaar wordt. 't Jonge dat is niet niks. Mijn vriendin belt eerst en daarna breek ik alsof er niks aan de hand is, mijn tentje af en ga op weg. Op een bankje aan het kanaal en voor het gesloten camping rust ik even uit. De zon schijnt en er varen allerlei grote zeeschepen voorbij. Ik neem daar allerlei foto's van. Van schrik laat ik mijn cameraatje liggen, maar gelukkig kom ik daar na een kilometer gefietst te hebben al achter. Met de pont naar de overkant en in Hademarschen drink ik bij de plaatselijke bakker op het pleintje een grote beker koffie en eet een groot stuk vruchtengebak erbij ter ere van mijn verjaardag, lekker. Dan in de super boodschapjes doen voor tussen de middag en dan weer verder over de betonplaten. Dat is alles beter dan die Deense grindwegen of nog slechter, zandwegen. Op het kruispunt van wegen waar ik op de heenweg een steentje heb gefruitseld tussen andere stenen, sta ik weer even stil en kijk uit over de omgeving, over akkers. En ik zie dat mijn steentje ook nog zichtbaar aanwezig is in het stapeltje, leuk. Dan glijden de plaatsjes weer voorbij. Bij Oldendorf is voorlopig de laatste heuvel. Dan langs het riviertje de Stör naar Borsfleth. Bij Hodorf op een bankje in een speeltuintje eet ik mijn boterhammetjes op. Dan kom ik weer bij de pont over de Elbe en er staat weer een lange rij auto's te wachten. Ik fiets er langs en kan eigenlijk zo de pont op fietsen. Als we varen, vraag ik aan een automobilist hoe lang hij gewacht heeft. Naar zijn zeggen heeft hij een uur gewacht. Ik kon zo door rijden. Zo loont zich het vele trapwerk wat ik heb moeten doen om hier te komen. Het water van de Elbe, ziet er hier eigenlijk uit als een soort binnenzee, stuift aardig omhoog en als je niet oppast word je kletsnat. Op de camping van Hemmoor zet ik mijn tentje eigenlijk weer op hetzelfde plekje neer. Ik ga onder de douche, kook mijn potje, schrijf in mijn dagboekje en kijk terug op een aardige verjaardag.

Veertigste dag 15 – 8

Vandaag ben ik aan de Weser bij Rechtenfleth terecht gekomen. Als ik de tent weer opbouw, begint het te spetteren en als ik klaar ben hoort het werkelijk met bakken naar beneden. En als ik even om het hoekje van de binnentent kijk naar de buitentent, dan zie ik dat er op verschillende plekken aan de binnenkant van buitentent waterdruppels naar beneden lopen. Ik kijk daar niet van op, want eigenlijk is de tent al in geen anderhalve week echt droog geweest. En op een bepaald moment gaat zo'n nat buitendak doorslaan. De druppels vallen op de binnentent en rollen dan naar beneden. Er wordt niks nat en dat had ik wel verwacht, dat is de functie van een binnentent, binnen droog en warm blijven.

Vanmorgen was de hemel weer stralend blauw en de tent dus nat van de condens. Ik doe weer boodschappen voor tussen de middag in de super van

Hemmoor waar ik toch weer langs kom en dat is maar goed, want de bakkers die op de heenweg allemaal open waren, zijn nu dicht, vakantie. Dan ga ik weer door een uitgestrekt heuvelachtig veengebied en soms let ik even niet op en als het dan ook naar beneden gaat, ga je zomaar iets te ver door. Dus weer terug en omhoog. Vlak voor Groszenhain, waar ik dus op de heenweg zo gevallen ben, stap ik op het kruispunt af en bekijk me de boel nog eens. Mooi asfalt, maar ligt toch echt wel zo'n 6 centimeter hoger dan de berm. Als je dan afgeleid bent door een stel jonge meisje op paarden, tja. Bij het stationnetje van Geestenseth, waar voor een verlaten en onderkomen restaurant een picknickbank staat, eet ik mijn brood op. Terwijl ik zo eet, fietsen er al weer allerlei moeders met kinderen voorbij gewapend met schooltassen. Dus de scholen zijn hier alweer begonnen. In Lunestedt, ook weer bij een stationnetje is een supermarkt en in die dorpswinkel doe ik ook maar vast boodschappen. Even verderop, in het gehucht Hollen constateer ik dat een straat en wat andere naam heeft gekregen, Schuldamm in plaats van Schulstrasze. Op dat punt moet ik ook van bladzijde wisselen en dan komt een wat oudere heer die het gras aan het maaien is mij vertellen dat de weg verderop heel slecht is. Ik vind dat heel aardig, maar ik vertel dat ik een paar weken geleden hier ook voorbij ben gekomen en dat ik het nogal mee vind de vallen met die slechte weg. Hij vertelt me ook waarom de straatnaam veranderd is. Een jaar of wat geleden zijn gemeentes bij elkaar gevoegd. En in ieder voormalig gemeente was wel een Schulstrasze. Vandaar hier de naamsverandering. Er komt nog een ouder heer bijstaan en zo kletsen we met z'n drietjes over mijn fietstocht, hoe goed Duits ik spreek. Ook vertel ik over de slechte Deense fietspaden. Op de camping aan de Weser wordt ik door de gastheer hartelijk onthaald. Hij raad me een plekje aan in de schaduw van een heg, want het waait nu weer lekker uit het zuidwesten. In het boekje staat dat er op de camping een restaurantje is, maar dat is vandaag dicht: Ruhetag. Ben ik blij dat ik voorzien ben, want in de verste omgeving is echt geen winkeltje. Op de heenweg had ik dat ook al gemerkt. Na die heftige regenbui waar ik het al eerder over had, vraag ik aan de beheerder of ik in de overdekte ruimte voor het restaurant mijn potje mag klaarmaken en dat is natuurlijk helemaal geen probleem. En terwijl de grote oceaanstomers over de Weser varen zit ik lekker te smikkelen. Ik ben weer 80 kilometer verder.

Eenenveertigste dag 16 – 8

Vanmorgen is het redelijk zonnig en op de toch redelijk open camping droogt de tent lekker op dankzij het windje. Terwijl ik zo aan het scharrelen ben, vraagt iemand of hij voor mij broodjes van de bakker zal meenemen. Dat vind ik nou erg attent, want de bakker is echt wel een paar kilometers verder. Ik zeg dat ik al gegeten heb en dat ik dat gisteren al voorbereitet hatte. Als ik met de pont aan de andere kant van de Weser ben ga ik eerst in Groszwarden bij de bakker broodjes kopen en als ik langs de kerk kom, stap ik af en loop over het begraafplaatsje naar de kerk waar iemand op het Silbermann orgel aan het oefenen is. Een heel mooie klank zit er in het orgel. De organist is zeker aan het oefenen voor een trouwerij, want hij speelt de Bruiloftsmars van Felix Mendelssohn Bartoldi. In de buurt van het kerkje dat op een terp ligt, staat ook

een museum gewijd aan Arp Schnitger. Dat bezoek ik niet. Dan weer door Ovelgönne. En wat ik op de heenweg niet gezien had, terwijl ik toch wel haast zeker wist van mijn vorig bezoek hier in 1995, dat er een supermarktje moest zijn, zag ik nu. Wat een oen. Nu stap ik af en koop er wat fruit en koekjes. Dan verder tegen de wind in door de kale uiterwaarden van de Weser. Dat is blik op oneindig of eigenlijk toch niet, het is kijken naar links en naar recht of er iets interessants te zien is. De vorm van een bruggetje, de begroeiing langs de weg, de vorm van de bomen en ik zie zelfs een enkele ooievaar. En zo kom je ongeveer vanzelf weer in de bosachtige omgeving van Westerstede, waar veel Baumschulen, boomkwekerijen zijn. In het voorjaar, maar dat is het nu niet, zullen de vele rododendrons wel in bloei staan. Dan tot mijn grote verrassing staat er in Gieselhorst een overdekte Radrastplats, een ronde bank waar je heerlijk kunt uitrusten. Tegen het uithangbord staat een oude fiets heel uitnodigend. Dus ik stap af en maak thee. Na Howiek, met de watermolen op het droge die ik op de heenweg al bezocht heb, wordt alles opener. Het bos verdwijnt weer en ik rijd het volgende laagveen gebied binnen, met langgerekte wegen die ongeveer kaarsrecht naar de horizon gaan. In Harkenbrüge, lijkt net een Nederlandse naam, doe ik boodschappen en zet mijn tentje weer neer op het campinkje van Vrienden op de Fiets bij Sedelsberg. Weer in de voortuin en de beheerder weet zelfs mijn naam nog. En ik ben blij weer eens Nederlands te kunnen praten, doe ik mijn verhaal en schrijf in hun gastenboek ook nog wat.

Tweeënveertigste dag 17 – 8

Vandaag dus Zutphen proberen te bereiken. Ik ga weer naar Emmen en wil daar op de trein stappen. Vannacht heeft het weer wat gespetterd, dus de tent is weer nat. Spulletjes weer opgeruimd, afscheid genomen en een kaart van een Johanniter kapelletje even verderop meegekregen als aandenken. Ik doe in de super van Sedelsberg even wat boodschapje en als ik buiten kom, staat een wat oudere heer aandachtig naar mijn fiets te kijken. Als hij me ziet vraagt hij waar ik geweest ben. Denemarken, o wat leuk hij was vroeger ook Denemarken fan. En dan komt een jong mens aangelopen en vraagt, nadat hij eerst had verteld dat hij naar Berlijn gefietst is, hoe ik mijn routes samenstel. Ik laat hem mijn boekje zien en als hij zegt dat hij zijn route naar Berlijn gemaakt heeft via een soort autoplaner, zeg ik dat hij op internet maar eens moet kijken naar de Duitse Fietsersbond, de ADFC en de kaarten van Bielefeld Verlag. Die hebben allerlei mooie kaarten en boekjes. Nou hé hé, een ieder heeft zijn vragen gesteld en dan kan ik eindelijk om tien uur echt beginnen aan de laatste etappe.

Het is wat nevelig en de plaatsjes rijgen zich weer aaneen. Bankjes zijn er onderweg niet te vinden, dus drink ik mijn koffie in Surwold op de trappen van de kerk hetgeen een paar verbaasde blikken oplevert. Om half één ben ik al een aardig eind gevorderd, ik ben weer bij Steinbild aan de Eems. Zittend op een bankje in de zon eet ik mijn laatste Duitse bolletjes met kaas op. Dan weer voort en dan komt de Duits Nederlandse grens bij het bruggetje weer in zicht. De Lauder Hokweg, net over de grens is nog net zo lang en de wind is weer tegen. Als ik bij een paddestoel van de ANWB even controleer of ik goed naar

Ter Apel fiets, komt een jongetje met de pet achterstevoren op zijn hoofd, plukkie haar er onderuit piepend, mij gezelschap houden met het kijken naar de paddestoel. Hij wil weten hoe groot een bepaalde afstand is en dat kan je dus op een paddestoel zien. We hebben een gezellig kletsje over van alles en nog wat, maar als hij vraagt, kijkend naar de vele fietstassen die aan mijn fiets hangen, waar ik vandaan kom, worden zijn mooie bruine ogen steeds groter en is hij diep onder de indruk. Zo ver vraagt hij. Ja zover, maar 't hoefde niet allemaal in één dag, gelukkig. Dan ga ik verder en hij komt mij achterop en racet me stoer doenerig voorbij en even later slaat hij linksaf een boerderij erf op. Dan weer in Ter Apel en bij de brug over het Ter Apelkanaal zie ik wat ik op de heenweg verkeerd had gedaan. Maar een stuk verderop, al weer in de buurt van Emmen, gaat het weer fout. Zovele rechte wegen en even zovele kruisgingen, maar om even voor vier sta ik op het stationnetje van Emmen. De trein naar Zwolle staat klaar en ik roep naar de conducteur die nog op het perron staat dat ik er ook nog aankom. Kaartjes kopen, gaan zitten en ben na een overstap in Zwolle een paar minuten voor zes in Zutphen. De spulletjes naar mijn vriendin gebracht, de tent en kampeerspullen naar huis en lekker bij de vriendin eten en wijn slobberen. Ik ben weer thuis, ook goed.

